

Debesuota, perkūnija.
Saulė teka 6:25, leidžiasi 7:11.

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Chicago, Ill. — Penktadienis, Rugsejo-September 10 d. 1971 m.

Kaina 15c

213

PREZIDENTAS PRAŠO KONGRESO PARAMOS

AMERIKOS - JAPONIJOS DERYBOS

WASHINGTONAS. — Vakar prasidėjo Amerikos ir Japonijos pasitarimai, kuriuose dalyvauja septyni Japonijos ministrai. Nors tokie susitikimai yra kasmetiniai, šių metų derybos laikomos labai svarbiomis todėl, kad jos vyksta Amerikai paskelbus naują ekonominį planą, kuris smarkiai paliečia Japonijos prekybą su Amerika. Delegacijos vadovas, užsienio reikalų ministris Takeo Fukuda pareiškė spaudai, kad Amerika gali tikėtis užsienio valstybių atkirčio, jei vyriausybės uždėtas užsienio prekybos 10% muitas pasilikis ilgesnį laiką.

Japonija pernai eksportavo prekių už 19.317 milijonus dolerių, iš kurių į Ameriką eksportavo už 5.94 bil. dol. Per šių metų pirmuosius 7 mėn. japonai pardavė Amerikai prekių už 4.157 bil. dol., kas yra 30% daugiau už pernykštį eksportą. Japonai skelbia, kad apie 90% eksportų bus pailėsti Amerikos naujų muitų. Tuo pačiu japonų prekybos pabrangis ir prekyba sumažės apie 2 bil. dol. sumoje. Be to, Amerikos kainų pakilimas paveiks japonų eksportus į kitas šalis.

Japonijos piėnas, automobiliai ir kameros nebijo naujų muitų, nes jų gaminiai dar galės sėkmingai konkuruoti su kitais gamintojais. Automobilių japonai į Ameriką pernai išvežė 422.000. Pakilus kainoms, japonų automobilių kainos bus panašios į Amerikos mažųjų automobilių kainas.

Net 30% japonų pieno eksporto eina į Ameriką. Jo kaina hūdavo apie 10% pigesnė už Amerikos pieno. Japonai neseniai pakėlė savo pieno kainas 8%. Nauji muitai tik panaikins tą pakėlimą ir padės lėks, kaip buvusi.

Japonija išveža į Ameriką visą milijoną spalvotos televizijos priimtuvų ir pusrėčio milijono baltųjų televizijų. Šiam eksportui labai pakenks nauji Amerikos muitai.

Japonijoje jau sustoję naujų darbininkų samdymai, o Mitsubishi vario bendrovė jau sumažino darbininkų skaičių. Japonams vis sunkiau rasti darbą. Visas tas problemas japonų delegacija išskė derybose su Amerikos vyriausybe. Japonai nurodys, kad 46% Japonijos importų buvo pernai iš Amerikos, japonai naudoja daug žibalo, kurio 80% yra iš Amerikos. Amerikai apsunkins japonų eksportus, antras lazdos galas gali pailėsti ir Amerikos eksportus.

JAV ištrėmė arių sukilėlių vadą

NEW YORKAS. — Airijos veikėjas ir slaptos armijos vadas Joe Cahill išvyko iš Amerikos į Dubliną, nes Amerikos imigracijos įstaigos atsisakė jį įleisti. Neabejojama, kad Amerika tai padarė spaudžiama Britanijos. Cahill norėjo Amerikoje važinėti po arių kolonijas ir sakyti kalbas apie įvykius Šiaurinėje Airijoje. Jis tikėjosi ir aukų savo vadovaujamoms Airių Respublikos Armijos ginklams pirkti.

Londonderry, Šiaurinėje Airijoje, įvyko katalikų riaušės po 14 metų mergaitės, nušautos britų kareivio, laidotuvių.

Šiaurės Airijos katalikų vadai atmeta Londono valdžios pasiūlymą šaukti Šiaurės Airijos politinių grupių konferenciją, kurioje dalyvautų ir britų valdžios atstovai. Katalikai reikalauja, kad pirma būtų atšauktas įsta-

IŠ VISO PASAULIO

TOKIO. — Komunistinė Kinija paskelbė, kad buvo pasirašyta sutartis su Šiaurės Korėja, kuri gaus iš Kinijos karinę paramą.

MIAMI. — Meksikos įlankoje siaučia uraganas "Fern", kuris gresia Texas valstijai.

BONA. — Amerika planuoja atidaryti Vakarų Berlyne generalinį konsulatą, panašius jau turi Prancūzija ir Britanija bei greitai turės Sov. Sąjunga.

LOS ANGELES. — Sen. Muskie pareiškė, kad jis, jei kandidatuos į prezidentus, savo viceprezidentu nepasirinks juodo politikio, nes negalvoja, kad toks pasirinkimas jam padėtų laimėti rinkimus.

SAIGONAS. — Naujoje P. Vietnamo karinėje ofenzyvoje prie Laos sienos smarkiai veiklia JAV aviacija, numetusi už vakar 750 tonų bombų ant komunistų pozicijų.

WASHINGTONAS. — Iždo sekretorius Connally prašė kongreso nepadaryti iš prezidento pajamų mokesčių reformos "Kalėdų eglutės", kurioje visiems būtų dovanų.

NEW YORKAS. — Filmų aktorius Peter Lawford, kuris po 11 metų gyvenimo išsiskyrė su Patricia Kennedy, buvusio prezidento seserimi, dabar spalio 31 d. susituoks su Mary Rowan, "Laugh-In" televizijos komedijanto, dukterimi. Nuotaka yra 21 m. o jaunikis — 48 m.

MONTEVIDEO. — Kalėjimo, iš kurio pabėgo 111 politinių kalinių, viršininkas Urugvajuje pasitraukė iš pareigų.

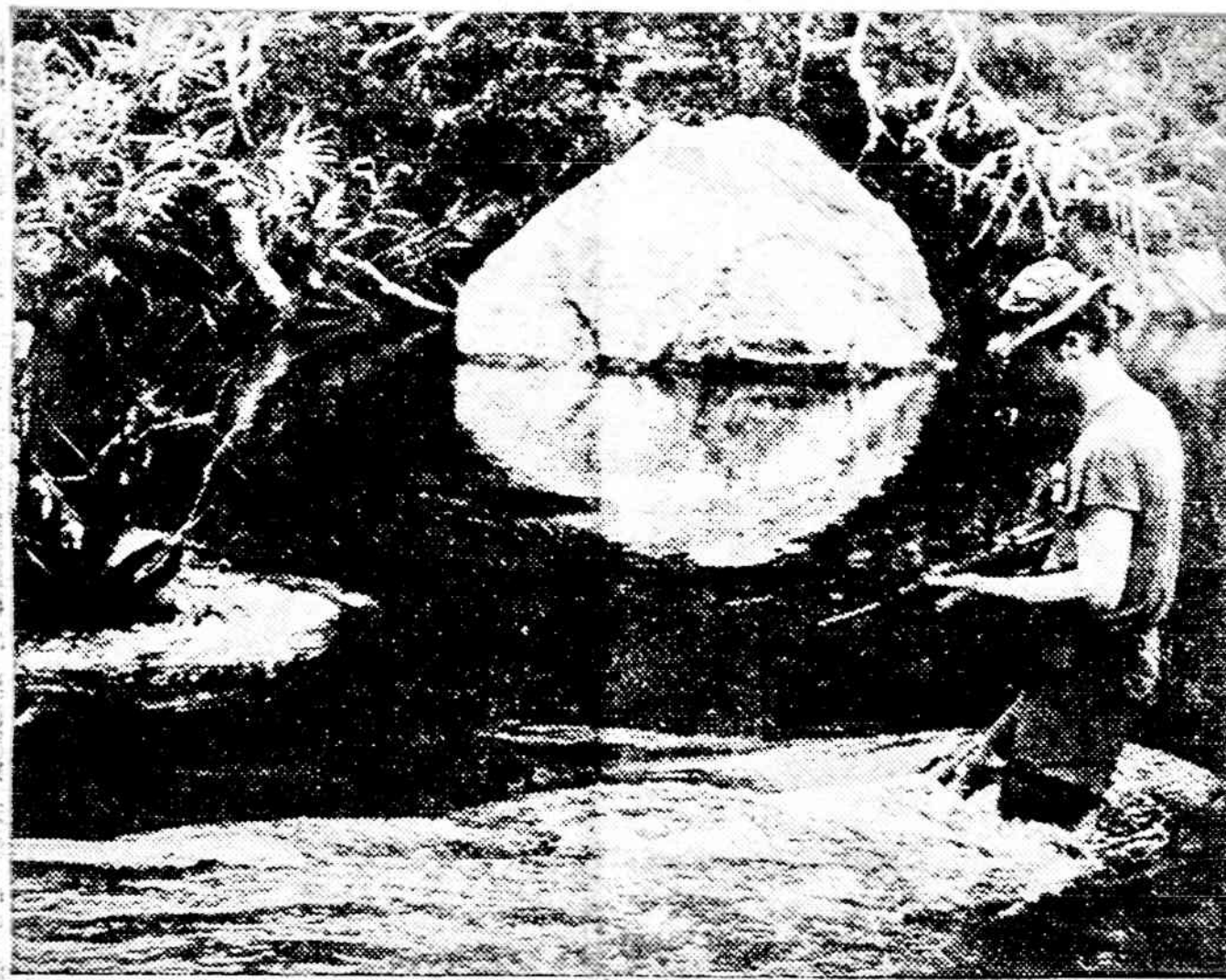
VERACRUZ. — Meksikoje Amerika turėjo daug konsulatų, tačiau taupymo sumetimais trys jų buvo uždaryti.

LONDONAS. — Perna Britanijoje 744 asmenys buvo nubausti už LSD naudojimą, kada 1969 metais tokių nubaudimų buvo 161.

Naujas Amerikos kariuomenės kapelionų viršininkas yra gen. Gerhard Hyatt. Nors jis nėra didelis Vietnamo karo rėmėjas, jis tačiau draudžia įvairių tikėjimų kapelionams agituoti jaunus kareivius prieš karą Vietname.

tymas, leidžias policijai suiminti įtariamus arius be teismo sprendimo.

Pietų Vietname sumažėjo Amerikos karinių jėgų aktyvumas, tačiau ten likę kareiviai dar vykdo mažesnes operacijas. Paveiksle matomas kareivis breną per Vietnamo upelį, ieškodamas komunistų.

Derėsis dėl jūros kelių saugumo

WASHINGTONAS. — Valstybės departamentas paskelbė, kad spalio mėn. 12 d. prasidės Amerikos-Sovietų Sąjungos derybos apie jūros kelių taisykles. Norima sumažinti praeityje dažnai pasitaikiusius atviroje jūroje incidentus, kurių per pastutinius keleris metus buvo virš 100.

Departamento kalbėtojas nurodė, kad bus svarstoma, kaip sustabdyti lėktuvų perskridimus virš karo laivų ir taip išvengti "prekybos" laivų sekiojimo paskui karo laivus.

Amerikos delegacijai vadovaus karo laivyno pakektorius John Warner, kuris yra tarptautinių jūros įstatymų žinomas. Sovietų delegacijai vadovaus admiralas Kasatonovas.

Praeityje sovietų karo laivai sekiojo amerikiečių laivus. Įvairiais šnipinėjimo aparatais apūpinti "žvejų" laivai plaukiodavo tarp Amerikos karo laivų, ypač karinių pratinimų metu. Perna rugpjūčio mėn. du laivai vos nesusidūrė, kai buvo bandoma Amerikos povandeninių laivų "Poseidono" raketa. Rusų laivas bandė raketos likučius ištraukti iš vandens netoli Cape Kennedy. Rusų laivas vos nesusidūrė su Amerikos naikintuvu, kuris tą raketą turėjo ištraukti. Šiemet gegužės mėn. netoli Kotvės susidūrė Amerikos naikintuvas "Hansen" su sovietų vilkiku "Diomid". Derybose bus bandoma rasti išeitį iš tokių incidentų.

Hanojus atmeta Saigono paramą

TOKIO. — Šiaurės Vietnamas, kaip ir buvo galima tikėtis, pikta atmetė Saigono valdžios pasiūlymą duoti nuo potvynių nukentėjusiems šiaurės vietnamiečiams paramą. Saigonas siūlė per Raudonąjį Kryžių nusiųsti 50.000 dol. be to, ryžių ir pieno.

Hanojaus valdžia ir Viet Congo radijas vadina šį pasiūlymą "begėdiška apgavyste", "šlykščiu veidmainiavimu" ir pan. Paramos siūlymas esąs priedanga karo nusikaltimams paslėpti, uždengti "Thieu rinkimų farsą".

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Valstybės sekretorius Rogers, derybose su Japonijos delegacija pareikalavo, kad Japonija pakeistų savo valiutos — jenos vertę.

♦ New Yorko kalėjime Aticcoj riaušės sukėlė 500 kalinių suėmė 23 kaitus. Kaliniai reikalauja, kad juos priimtų gubernatorius Rockefelleris.

♦ Biudžeto direktorius Schulz pareiškė kongreso komitetui, kad sumažėjės biznis žymiai sumažins korporacijų pajamų mokesčius ir nuo to nukentės valstybės iždai.

♦ Urugvajaus komunistai paskelbė, kad jų suimtas britų ambasadorius bus paleistas, jam taikoma "amnestijos teisė".

♦ Keleivinis Jordano lėktuvas buvo priverstas vieno palestiniečio skristi į Libiją, kur granačiomis ginkluotas palestinietis išlipa.

♦ Praėjusią savaitę Vietnamas žuvo 16 amerikiečių ir 84 buvo sužeisti.

♦ Paryžuje taikos derybose pirmą kartą dalyvavo naujas JAV delegacijos vadas ambasadorius Porter. Jis ragino komunistus žiūrėti į jo atvykimą, kaip į progą siekti pažangos taikime Vietnamo karo sprendime.

♦ Senatas vienbalsiai priėmė ir ratifikavo sutartį, kuri reikalauja sugrąžinti lėktuvų pagrobėjus į tą šalį, iš kurios jis lėktuvą pagrobė. Sutartis įsigalios po 30 dienų, kai dar 10 valstybių ją ratifikuos.

Arabai tariasi

BEIRUTAS. — Egipto, Jordano ir Saudi Arabijos delegacijos kartu su Palestinos vadavim vyriausio komiteto nariais pradėjo derybas Jibbos mieste, Saudi Arabijoje. Iš 13 palestiniečių tarybos asmenų tik septyni pritarė toms deryboms. Kiti dalyvavę posėdyje nutarė su Jordano valdžios atstovais prie vieno stalo nesėdėti, nes Jordanas suvaržė palestiniečių veiklą.

Salia didžiausios palestiniečių grupės Al Fathos už derybas pasisakė Sirijoje prisiglaudę palestiniečiai. "Populiaraus fronto" ir Irako palestiniečių grupės derybas pasmerkė ir paskelbė, kad palestiniečių tikslas ir toliau būsias nuversti Jordano karalių Husseina.

Vatikanas paneigė Peronienės aferą

ROMA. — Vatikano valstybės sekretoriatas paneigė italų spaudoje pasirodžiusias žinias, kad Vatikanas buvo giliai įsivėjęs Argentinos buvusio prezidento Perono žmonos kūno paslėpimo aferoje. Kūnas, kaip jau pranešta, Argentonoje dingio 1955 metais, kada buvo nuverstas Peronas. Iki šiol niekas nežinojo, kur jis slepiamas. Tik praėjusią savaitę Argentinos valdžia Peronienės kūną sugrąžino Ispanijoje, egzile, gyvenančiam Peronui, paskelbdama, kad Peronienės palaikai buvo paslėpti nedidelėse Italijos kapinėse.

Vatikano šaltiniai pasakoja, kad dabartinis popiežius nieko neturėjo bendro su Perono žmona kūnu. Pijus XII-sis 1956 metais, paprašytas tuometinio Argentinos prezidento Aramburo, leido jam atvežti Peronienės šlaipą.

Italijos spauda skelbia, kad Peronienės grabo perkėlimą organizavo Argentinos, Ispanijos ir Italijos žvalgybos, o netiesioginiai buvo įvėlti keli kunigai, vienuolynai ir valdininkai. Italijos policija atidarė kvotą, patikrinti ar nebuvo sulaužyti Italijos įstatymai.

— "Komj. Tiesoje", liepos 22, skaitytojas skundėsi dėl netvarkos Vilniaus "Vasaros" kino teatre. Paašikėjo, kad kino direktorius — S. Vasilin, gi kasininkė — draugė Vodianik. (E)

Naujos ekonominės politikos praktikas įgyvendinimas ir nauji ryšiai su užsienio valstybėmis patikėti Iždo pakektoriumi Paul Volcker, kuris važinėja po Europą su naujos programos pasiūlymais.

"AMERIKA TURTINGA BE KARŲ IR BE INFLIACIJOS" - R. NIXONO TIKSLAS

WASHINGTONAS. — Vakar prezidentas Nixonas pasakė kalbą Senato ir Atstovų Rūmų jungtiniame posėdyje. Jis prašė kongreso bendradarbiavimo statant Ameriką, kuri būtų turtinga be karų ir infliacijų. Amerikai baigiant karą, ateina visa generacija taikos laikotarpio, čia reikia bepartinio visų jėgų įtempimo Amerikos tikslams pasiekti. Prezidentas paašikino, kad iš karo pramonės ir iš kariuomenės išėjo apie 2 milijonai jaunų vyrų. Jiems reikės surasti darbų. Reikės sustabdyti kainų kilimą ir teks apginti, išsaugoti dolerį tarptautinėje rinkoje.

Kalbėdamas apie savo rugpjūčio 15 d. paskelbtas naujas priemones, prezidentas pareiškė žinoves, kad jo veiksmai surišti su didele rizika. Daug kas tikėjosi pačių amerikiečių piktos reakcijos ir užsienio vyriausybės reakcijos. Paašikėjo, kad amerikiečiai mieliau pritaria ir nebijo paaukoti net savo interesus, kad tik būtų sustabdytas kainų kilimas. Užsienyje irgi vis mažiau kalbama apie dolerio silpnumą ir pripažįstama Amerikos ekonomikos ir jos pramonės galybė. Prezidentas prašė ir kongresą panašioje dvasioje svarstyti jo pasiūlytus ekonominio gyvenimo planus ir be partijų skirtumo veikti visos valstybės naudai.

Prezidentas prašė sumažinti automobilių pardavimų mokesčius, kurie atpigintų Amerikos automobilius, paskatintų jų gamybą, padidintų 25.000-čiais darbų skaičių. Prezidentas nurodė, kad priėmus kitus to plano pasiūlymus: pajamų mokesčių sumažinimą visiems amerikiečiams po 50 dol. kiekvienam ir sumažinus mokesčius tokiems biznieriams, kurie investuoja į naujas mašinas, pagyvės ekonominis gyvenimas, atsiras naujų darbų.

Prezidentas nurodė, kad mažinant valstybės pajamas, reikia būtinai mažinti ir jos išlaidas. Todėl vyriausybė trims mėnesiams atidės lėšų skirstymo miestams projektą ir metams atidės šalpos reformos įstatymą. Valstybė negali daugiau išleisti, negu uždirba, nes tokiu atveju tik kyla visos kainos. Sumažinama ir parama užsieniams.

Prezidentas pranešė, kad 90 dienų algų ir kainų užšaldymas nebus pratestas ilgesniam laikui, tačiau ir tam terminui praėjus vyriausybė žiūrės, kad kainos nekiltų. Netrukus bus sušaukta konferencija iš kongreso, biznio, darbo unių ir ūkininkų atstovų. Čia bus aptarta, kaip geriausiai toliau prižiūrėti algas ir kainas.

Kalbėdamas apie tolimesnę Amerikos ateitį prezidentas nurodė, kad dabar kongreso svarstomi klausimai turės įtaką už 10 metų ir toliau. Reikia planuoti taip, kad už 10 metų Amerikoje darbus turėtų 100 milijonų žmonių, reikės naujų programų, kurios pilnai išnaudotų Amerikos technologinį ir pramoninį pranašumą. Amerika daug išleido, daug išdalino kitiems. Amerika buvo dosni, tačiau atėjės laikas Amerikai susirūpinti ir savo pačios interesais namie.

Amerika turi geriausią valdymo sistemą, kurios nėra visame pasaulyje. Ji tik turi būti sveika ir išdidi. Už 20 metų Amerika nebus pasenusi ir išsisėmusi, bet stipri ir sveika. Tauta tampa sena tada, kai ji nebetrukšta didelių dalykų. Šiandien pasaulyje Amerika yra pirmą ekonominę srity, tokią ją ir išlaikykime ateitį, pasakė prezidentas.

Bormanas buvęs sovietų šnipas

BONA. — Buvęs Vakarų Vokietijos žvalgybos viršininkas gen. Reinhard Gehlen pradėjo spausdinti savo atsiminimus. Juose teigiama, kad Hitlerio vyriausybėje sovietai turėjo šnipą, kuris jiems viską greit pranešdavo apie Vokietijos valdžios planus. Tas šnipas buvęs Martin Borman.

Po karo Bormanas dingio ir pasaulio opinija galvojo, kad jis slapstosi Pietų Amerikoje. Gehlen tvirtina, kad tai netiesa. Bormanas pabėgęs į sovietų pusę ir ilgą laiką buvęs sovietų valdžios patarėjas vokiečių politikos klausimuose. Bormanas miręs Sovietų Sąjungoje prieš pustrėčių metų. Bormanas buvo už akių teisiamas Nurnbergo teisme ir buvo nuteistas mirti. Vokietijos vyriausybė buvo pasiūlusi 25.000 dol. už Bormano sugavimą.

Sovietų spauda puolą Kiniją

MASKVA. — Sovietų propaganda labai sustiprino puolimus prieš Kiniją. Vyriausybės laikraštyje "Izvestijose" ilgame straipsnyje įrodinėjama, kad Kinijos tikslas — įvėlti Ameriką ir Sovietų Sąjungą į branduolinią karą. Kinija stengis tokį karą išprovokuoti ir po jo ant civilizacijos griuvėsių bandys kurti savo naują civilizaciją, kaip kinai sako — "tūkstantį kartų šviesesnę už buvusią". Po tokio naikinančio karo Kinija būtų vientintelė pasaulio galybė.

Straipsnyje pabrėžiama, kaip ir kituose pastutinių dienų sovietų puolimuose, kad Kinija eina prieš Lenino mokslą. Tuo bandoma paveikti kitas komunistines valdžias, kad jos nesuartėtų su Pekino ideologine linija.

Visoj sovietų respublikų spaudoj kartojami sostinės laikraščių straipsniai prieš Kiniją. Net ir "Literaturnaja Gazeta" poet Jevtušenkos eilėraštyje apie Pietų Ameriką kritikuoja Kiniją ir "maoizmą", kuris Pietų Amerikoje faktiškai jungias jėgas su reacionieriais.

TUCUMAN. — Argentinoje iš kalėjimo teroristai išvadavo 14 kalinių, tačiau policija keturius jau pagavo. Išsilaužime žuvo penki kalėjimo prižiūrėtojai ir trys buvo sužeisti.

Prezidentas Nixonas. Nurodydamas ateities darbus, kuriuos Kongresas turės atlikti, prezidentas priminė vyriausybės reformos planą, miestų paramos programą ir šalpos reformą, kuri turės pakeisti padėtį, kur geriau apsimoka imti šalpą, negu dirbti.

LIETUVISKOS MOKYKLOS ČIKAGOJE

L. B. Vidurio Vakarų Apygardose veikiančios kasdieninės ir šeštadieninės liuanistikos mokyklos naujus mokslo metus pradeda:

1. Chicago Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla, Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Direktorius Juozas Masliūnis, 4632 So. Keating Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. LU 5-2629. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 11 d., šeštadienį. Mokinių registracija 9-12 val. Pamokos prasidės rugsėjo mėn. 18 d.

2. Cicero Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla, 1500 So. 49 Ct., Cicero, 60650.

Direktorius, kun. Dr. Antanas Juska, 1515 So. 50 Ave., Cicero, Ill. 60650. Tel. OL 2-0231. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 11 d. 9 val. Informaciją gauti pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį pas kun. Dr. Antaną Juską.

3. Cicero Sv. Antano Parapijos Lituanistikos Mokykla, 1500 So. 49 Ct., Cicero, Ill. 60650.

Vedėjas, Juozas Kreivėnas, 1602 S. 48 Ct., Cicero, Ill. 60650. Tel. TO 3-1987. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 18 d.

4. Kristijono Donelaičio Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla, 6901 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60629.

Direktorius Julius Širka, 10256 So. Bell Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 445-5779. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 11 d., šeštadienį mokinių registracija 9 val. Pamokos prasidės rugsėjo mėn. 18 d. 9 val.

5. Kristijono Donelaičio Žemesnioji Lituanistikos Mokykla, 6901 So. Fairfield Avenue, Chicago, Ill. 60629.

Vedėjas Julius, Širka, 10256 So. Bell Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 445-5779. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 11 d., šeštadienį mokinių registracija 9 val. Pamokos prasidės rugsėjo mėn. 18 d. 9 val.

jo mėn. 18 d. 9 val. Veikia šeštadieniais vaikų darželis.

6. Pedagoginis Lituanistikos Institutas, Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Direktorius Domas Velička, 5941 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 737-9134. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 11 d., šeštadienį. Informaciją gali gauti kasdien 10-12 val. tel. 737-9134.

7. Dariaus - Girėno Lituanistikos Mokykla, 5300 So. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60629.

Vedėjas Juozas Plačas, 7045 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Tel. GR 6-5381. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 11 d. 9 val. Veikia šeštadieniais vaikų darželis.

8. Brighton Parko Lituanistikos Mokykla, 4423 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60632.

Vedėja Sofija Jonynienė, 4329 So. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. LA 3-0475. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 15 dieną.

9. Bridgeporto Lituanistikos Mokykla, 3233 So. Lituanica Ave., Chicago, Ill. 60609.

Vedėja Magdalena Šulaitienė, 4336 So. Washenaw Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. CL 4-7965. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 13 dieną.

10. Melrose Parko Lituanistikos Mokykla, 819 N. 16th Ave., Melrose Park, Ill. 60160.

Vedėja Antanina Repšienė, 1016 Linden Ave., Bellwood, Ill. 60104. Tel. 544-3880. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 11 dieną.

11. Marquette Parko Lituanistikos Mokykla, 6820 So. Washenaw Ave., Chicago, Ill. 60629.

Vedėjas Pranas Razminas, 6432 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-5964. Mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. 8 d. 8 val. Vaikų darželis prasidės rugsėjo mėn. 13 d.

12. Gary Ind. Lituanistikos Mokykla, 1390 W. 15th Ave., Gary, Ind.

Vedėjas Stasys Rudys, 415 Plum St., Michigan City, Ind. 46360. Tel. (219) 874-4829. Mokslo metus pradeda mokinių registracija rugsėjo mėn. 4 d. 10-12 val. mokyklos patalpose, pamokos prasidės rugsėjo mėn. 11 d. 9:30 val.

13. Lemonto Maironio Vardo Lituanistikos Mokykla, 400 Mc Carthy Road, Lemont.

Vedėjas Kęstutis Biskis, 5705 Janos Ave., Downers Grove, Ill. 60515. Mokinių registracija rugsėjo mėn. 11 d., šeštadienį, mokyklos patalpose. Pamokos prasidės rugsėjo mėn. 18 d. Informaciją gauti pas J. Cijunelią, tel. 257-6510.

14. Kenosha - Racine Lituanistikos Mokykla.

Vedėja Morta Stanaitis, 1822 Claire St., Racine, Wisc. 53402. Mokslo metus pradės rugsėjo mėn. 18 d.

15. Grand Rapids Lituanistikos Mokykla, Parapijos mokyklos patalpose.

Vedėjas Pranas Tarūta, 2019 Kenning Drive, Grand Rapids, Mich. 49504. Tel. 616-453-2288.

S. ŠURKUS

Kaip pinigai yra išviliojami

Aprūpina "smulkiais" kaip masalą, kad galėtų išgauti "stambius"

Kai vietos Community Center (Senior Adult Services skyriaus) organizuoja pensininkų ekskursiją, gamta, istoriniai vietomis ar pastatais pasidžiaugti — pamatyti, beveik visada užtenka vieno buso, bet kelionės pinigų išleisti į Nevados miesto Reno miestą, susidarė du pilnutėliai busai. (Mat, kokie godūs pinigams mes, pensininkai, pasidarėme).

Ir taip, rugpjūčio 16 d. iš San Jose patraukėm Tahoe ežero link. Šio ežero apylinkėje yra Ponderosa Ranch, kur trys artistai (Hoss, Ben ir Little Joe) pradėjo pirmuosius Bonanza filmus. Dabar šie artistai, rodos, tik žiemos metu apsilanko motorizuotomis sniego rogomis po kalnus pasivažinėti, nes filmai gaminami Hollywoode.

Ponderosa Ranch — vos keltas pastatų: suvenyrų krautuvė ir kt. Bendrai, nieko įdomaus, tačiau bilietų kainos aukštos: 2,5 dol. suaugusiems ir bene 1,25 vaikams.

Is Ponderosa Ranch važiuojame į Incline Village į Kings Castle viešbutį, ir kazino prie Tahoe ežero, Nevados daly, pinigų "išlošti", užkasti ir nakvynėi. "Gyvenimo" (gal teisingiau) pralošimo pradžia kazino aprūpino mus po 3 dol. smulkiais pinigais, specialiais ženklais 2 dol. vertės, kortelėmis stikeliui ir pusryčiams. Tad tuoj griebėmės už darbo: kas rulete, kas kortomis, kas kauliukais, o mažiausiu patyrimu ir išmone — spaudėme spec. mašinų rankenas, imėme nikeli, dainą ar kvoterį. Iš pasikalbėjimų vakare patyrėme, kad vie-

moslo metus pradeda rugsėjo mėn. 11 d. 10 val.

16. Roselando Lituanistikos Mokykla. Pradės mokslo metus suradus mokytoją.

17. Lietuvių Evangelikų "Teisė" parapijos Sekmadieninė Mokykla.

Vedėja Dr. A. Trakienė, 6620 So. St. Louis Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. PR 6-9758. Teisė parapijos sekmadieninė mokykla veikia ištisus metus.

18. Lithuanian Montessori darželis, 2743 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.

Darželio Vedėja Janina Juknevičienė, 6923 So. Washenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. GR 6-6949. Vaikų registracija rugsėjo mėn. 7 d. Pamokos prasidės rugsėjo mėn. 8 d.

19. Varno Montessori Židinėlis, 3038 W. 59 St., Chicago, Ill. 60629.

Vedėja Sofija Blažienė, 3545 W. 66 Place, Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-3048. Registracija i lietuvių klasę rugpjūčio mėn. 24 ir 25 dienomis. Pamokos prasidės rugsėjo mėn. 9 dieną 8:30 val. ryto.

L. B. Vidurio Vakarų Apygardos Valdyba

Paskutiniu metu išdoro sekretorius John Connolly pagarsėjo vyriausybės pradedus griežtą dolerio gelbėjimo liniją. Spaudos atstovai konferencijose jam stato daug klausimų. Kai kurie, kaip ir nuotraukos gerima spėjai, sekretoriui nelabai malonus.

matėme veikiančią, dar vieną: ar viename ir antrame kambariniuose kasyklą ir kiek sūno duotieji smulkūs pinigai toliau atkalnėje, kaip šoferis įjėję į mūsų kelionės bilietą, ar aiškino, užsipyriojo ir vilties nenustojančio laimėti vieno asgundai?).

Pralošęs man duotąsias kasiuose "dovanas" su šio kiū - tokiu priedu iš savo kišenės, turėjau gražaus laiko stebėti lošiančiuosius. Kreipiau dėmesį ne į pensininkus, kurie dėl savo amžiaus ir finansinės būklės atrodė santūresni, bet į jaunesnio amžiaus asmenis. Stebėjau su kokių užsidegimu ir įniršiu jie traukė iš kišenės popierinius dolerius, keitė ir spec. ženklus ar smulkus su tokiu giliu įsitikinimu veide, kad va su sekančiu judesiu, numatytu ženklu, vieta ar mašina jie atsi-

loš. Ar aš neturėjau laimės pataikyti į "išlošėjus", kad daugeis, kuriuos stebėjau, pasitraukė iš lošimo po pluoštą dolerių patike. Neteko girdėti, kad kas smulkiais po 5 dol. (Man neaiš-

is pensininkų važiuojančiųjų ta-

me pat buse, būtų išlošę, o gal išlošusieji nesigarsino... Beje, kasiniuose isismaginusių svečius - lošėjus grakščios palarnautojos aprūpina gėralais. Tik toki!

Iš to, ką mačiau lošimų salėse, priejau išvados, kad ir pilną masinę pinigų būtimei atsivežęs, intensyviai dirbanti, jų neteksi, tik lieka laiko klausimas. Juk ne iš "muostolių" statomi daugiaaukščiai viešbutiai su puošniais kasino, įvairiomis mašinomis ir kt.

Prie Tahoe ežero buvo puius miškas, o vėliau, busni ky-lantį ir kalnus, tik pavieniai skurdūs medeliai. Apie Carson tik smėlynai su žolių kuokšteliais atokiai vienas nuo kito, akmenynai ir dykumos. Kalnuose matėsi sniegas. Vienoje vietoje matėme užrašą, kad esame 7,239 pėdas aukščiau jūros lygio.

Keliai, kuriais važiuojame per kalnus nuo Tahoe iki Reno, labai siaurūs gal todėl, kad ir judėjimas mažas. Iš Reno iki Sacramento kelias labai geras ir platus (2-3 eilių į kiekvieną pusę). Platus tarpukalnės suvestas greta, o siauresnės atkalnėmis viena kryptimi aukščiau, o kita — žemiau.

Matytieji Nevados kalnai, akmenynai, smėlynai su skurdžia augmenija paliko nykios vietovės vaizdą. Milių mylios be jokio pastato, žmogaus ar galvijo.

Visai kitas vaizdas iš kalnų nusileidus į Sacramento lygumą. Čia pilna gražių laukų, ūkių, sodų, galvijų, ir kt.

Papietavę Sacramento Circus valgykloje (su bene 6 skirtingų tautų skyriais) laimingai ir išvargę sugrįžome į sv. Juozapo (San Jose) globą.

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ZINIAS

You can't live on love forever.

Okay, you're young. You've got all the love in the world and you're doing your best to live on it. Retirement? That's for when you're old, right?

It's for when you're old if you can afford it.

The kind of retirement you're after isn't the typical rocking-away-on-the-front-porch variety. You probably picture yourself taking extended vacations, pursuing hobbies, or buying that forty acres and living off the land. Pipe dreams? Not if you prepare now.

There's an easy, painless way to make your retirement dreams a reality. Join the Payroll Savings Plan where you work. That way, an amount you specify will be set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's an easy way to save.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds — for E Bonds, 5½% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra ½% payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Now is the time to start saving. Money's a nice thing to have while you're living on love forever.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is provided as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bietinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 pusl. \$6.00
- K. Bietinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 pusl. \$6.00
- Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įristas, 431 pusl. \$7.50
- Prof. Vac. Biržiška, SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrista — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 pusl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00
- Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 p. \$5.50
- Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 pusl. \$3.00
- P. Liūdžiūnė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ, 88 pusl., \$1.00
- S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE, 297 p. įrista — \$5.00 minkštai viršeliais — \$4.00
- Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrista 968 pusl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

KNYGOS VAIKAMS, IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė, Apie senus laikus, Kai aityrai ir laumės Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryžstaiviai. Naujienose galima gauti šių perliū žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

- 1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI. NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymais ir 10 vaizdų. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
- 2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.
- 3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Šimankevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.
- 4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.
- 5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
- 6. R. Spalis, GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI. Apsakys jaunimui ir senimui. Dail. A. Trinkūno viršelis ir iliustracijos. Išeido Dr. Vydušo Fondas, 528 psl. Kaina 4 dol.
- 7. Juozas Švaistas, JAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir tygių. Iliustruota dail. Z. Šodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, 115 psl. leidinys. \$3.00.
- 8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eilėmiš padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

JAV prezidento rinkimai dar toli, tačiau komunistų partija jau išstato savo kandidatą. Kairėje kandidatas į prezidentus, partijos vadas Gus Hall, 61 metų ir — viceprezidentus — 30 m. neegras, Jaunųjų Darbininkų Išlaikinio Lygos pirm. Jarvis Tyner.

KAS ČIA DABAR DAROSI?

Be melo ir propagandos, taip pat be moralinio ir kitokio teroro komunizmas visai negalėtų išsilaikyti. Daugumoje, be šių dalykų negalėtų išsilaikyti ir įvairūs bendradarbiautojai bei tiltų statytojai su sovietais. Jie savo tili siekiantiemsėjimams išnaudoja patriotines jėgas ar grupes versti nuo jų kelio kliuvinius ir nori žarstyti žarijas svetimomis rankomis. Tokiu būdu, naudojantis pramanytais duomenimis, Altas buvo pavadintas Valstybės departamento ruporu. Tai ir pažiūrėkime iš arčiau į tą Valstybės departamentą, jo skyrius ir šakas, stebėdami kas į kokį ruporą ar dūda pučia, kas iš to gaunasi ir kas čia dabar darosi?

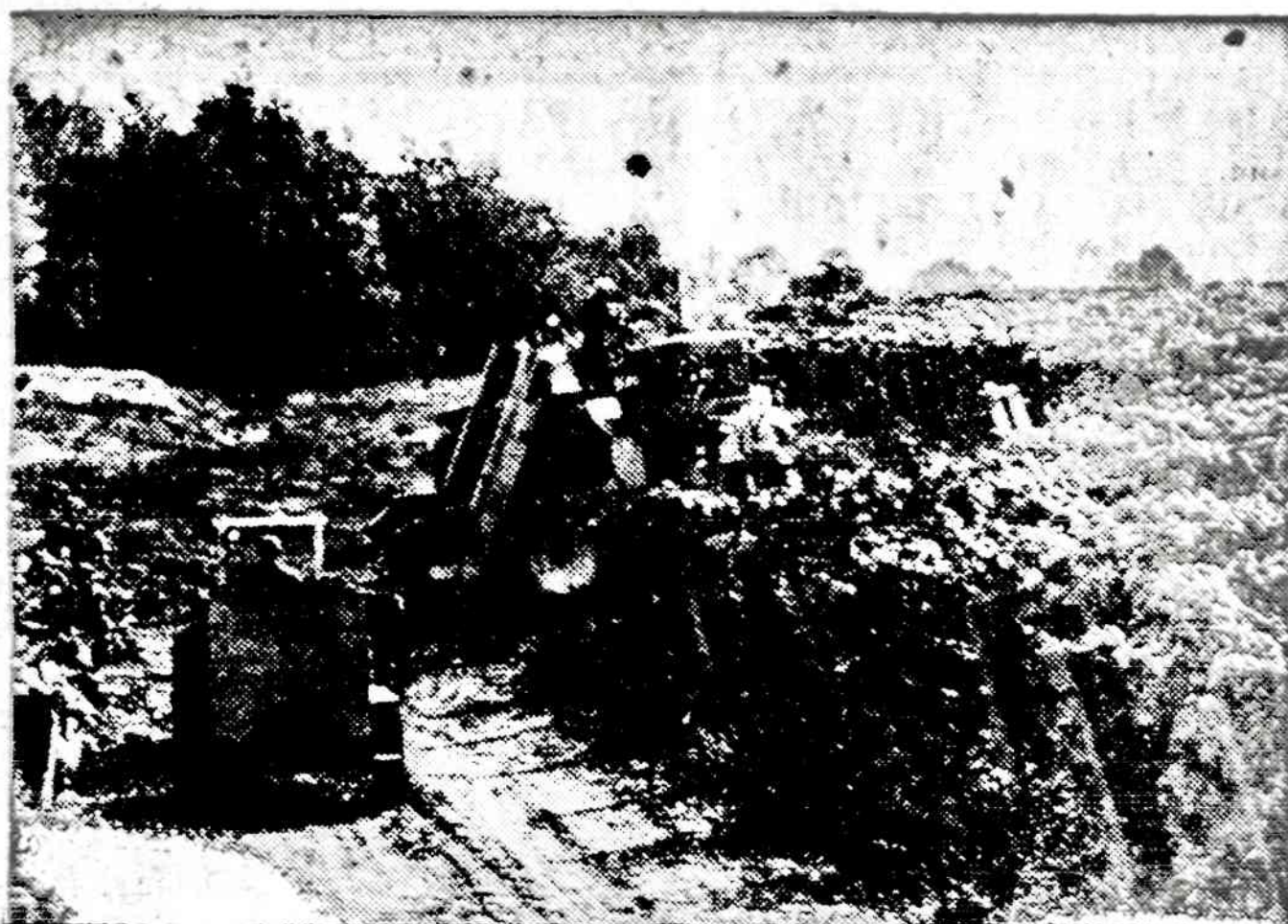
Prez. Richard M. Nixon savo rinkiminėse kalbose pažadėjo piliečiams atkreipti dėmesį į Valstybės departamento sąstatą ir jį išvalyti. Betgi pasitenkimo nežymiais pakeitimais ir paskyrimu jo buvusio tarnautojo Otto Ateposki į naujos įstaigos postą, iš kurio jis gali stebėti ir padaryti išvadas.

Jau anksčiau Baltuosiuose rūmuose buvo sudarytas politiniams reikalams prezidento patarėjų štabas. Jį kai kas vadinavo mažuoju Valstybės departamentu. Jam dabar vadovauja dr. Henry Kissinger. Čia, o ne Valstybės departamente yra sprendžiama Amerikos užsienio politika, netgi jos smulkios detalės. Ryškiausias tam pavyzdys yra santykių su Kinija užuo-

mazga, dr. Kissinger kelionės ir kitiėjimai, kurie Valstybės departamentui, kaip ir visiems piliečiams, buvo naujiena.

Skaitant pranešimus ir stebint lietuvių politinę veiklą, matosi, kad Amerikos Lietuvių Tarybos pareigūnų dėmesys ir santykiavimas yra nukreipti į šią prezidentūros įstaigą, kartu neprarandant reikiamų ryšių ir abipusio respekto su Valstybės departamentu. Akcija dėl pavergtos Lietuvos gali kilti tik prezidentūroje, o ne Valstybės departamente. Todėl kalbėti apie tos akcijos ten tariamą slopinimą yra grynas prasimanymas ir nesąžiningumas. Nemanau, kad kelias į bendradarbiavimą linkusių intelektualų to nežino.

Politinių nuotakų formavime turi daug įtakos Senato santykių su užsienio komitetas. Jam vadovauja sen. W. Fullbright (D. Ark.). Tas komitetas tvirtina sumas užsienio kraštų pagalbą, pristato senatui atitinkamus įstatymų projektus, sutartis. Neteko pastebėti, kad pavergtieji Baltijos kraštai iš to komiteto paskutiniaisiais metais susilaukė bent demesio ar užuojautos. Gal dėl to Kudirkos tragedijos metu šis komitetas ir jo pirmininkas buvo pamiršti, nors to komiteto keliamos nuotakos jo likimui nepadėjo. Man žinomų asmenų individualūs laišukai susilaukė šalto, trafaretinio atgarsio. Neteko girdėti, kad Arkanso valstijos lietuviai turėtų su tuo savo senatorium artimesnius ry-

Vynuogių derlius nuimamas New Yorko valstijos Keuka ežero apylinkėse. Naujos mašinos vėlinėja senuose vynuogynuose.

Lietuviškas ažuolas Amerikoje

Tuo lietuvišku ažuolu šian dien vadiname mūsų mielą tautietį, gyvenantį Chicagoje, Vincą Katkevičių, kuris rugšė mėnesio 15 dieną minės savo šimtąjį - 100 - gimtadienį. Kas gi nežino garbingos Katkevičių šeimos. Chicagoje? Juk Vincas ir Kotrynos Katkevičių namai, per virš 50 metų buvo daugelio atvykstančių į Chicago veikėjų, prakalbininkų apsisistojimo vieta, o nemaža lietuviškų vietinių organizacijų veikėjų pasitarimų buveinė. Abudu Katkevičiai visa savo siela buvo atsidavę lietuviškiems - patriotiniams darbams, bei pagalbos teikimui mokslą einančiam liet. jaunimui. Vincas daugiausia dirbo Sandaroje ir Tėvynės Mylėtojų Draugijoje, na, o Kotryna Katkevičienė dirbo ir aktyviai dalyvavo ne tik Sandaroje, Tėvynės Mylėtojų Draugijoje, bet daug, daug darbo ir širdies ji yra įdėjusi dirbdama Susijungijime Lietuvių Amerikoje. Atsimenu ją dalyvaujant kiekviename Sandaros ir SLA seime. Deja, 1963 metais negailestingoji mirtis išskyrė ją iš gyvųjų tarpo. Sunku buvo Vincui Katkevičiui pergyventi šį didelį liūdesį netekus mylimos žmonos, su kurią išgyveno beveik 60 metų laimingo ir taikingo vedybinio gyvenimo.

Po žmonos mirties mūsų Vincas apsigyveno su mūsų visuomenininkų šeima, ponais Bučinskais. H. Bučinskienė plačiai žinoma SLA veikėja, Tėvynės Mylėtojų Draugijos Centro valdybos išdininė yra amžinos atminties Kotrynos Katkevičienės sesutė. Ji kaip tik šiuo laiku rūpinasi, kad mūsų Vincas Katkevičius senatvėje būtų viskuo aprūpintas. Vincas Katkevičius gimė 1871 metų rugšė 15 dieną Jurės kaime, Višakio Rūdos parapijoje, Marijampolės apskrityje, tikinčio šeimoje. Būdamas 14-ikos metų amžiaus neteko tėvo, todėl jam prisiėjo atlikti sunkius ūkio darbus ir padėti našlei motinai išlaikyti dar

klą sumažinti melą, jis yra vadinamas ryšininku. Akcijoje dėl Simo Kudirkos buvo padaryta viena labai didelė ir pagrindinė klaida. Tai kreipimasis į valstybingum nepasižymintį organizaciją, vadinamą American Civil Liberties Union, kuri sugebėjo mūsų dėmesį nukreipti į šalutinius taikinius ir įvykio įrankius - Coast Guard. Vien tik to pavyzdžio pakanka atmesti vienos organizacijos vertimąsi į politinį dominavimą. Gi dirbti dėl pavergtos Lietuvos išlaisvinimo yra kiekvieno lietuvių šventa pareiga ir tam jokių atskirų deklaracijų visai nereikia. Viename New Yorko privačiame pobūvyje Vienybės Tysliavienė pareiškė, kad ir ji atstovauja Valstybės departamento nuomonei. Koks tas jos departamentas yra, pamatysime vėliau.

savo jaunesnes dvi seseris ir vieną brolį. Motinai antru sukiu ištėjęs, Vincas, būdamas 22-jų metų amžiaus, 1893 metais atvyksta į Ameriką. Sunkūs buvo pirmieji metai Vincui Amerikoje. Prisiėjo dirbti ilgas valandas, gaunant mažą atlyginimą. Kompanija, kurioje jis gavo darbą, vadinosi Western Pioneer Stock Paper Co., vėliau pasivadavusi Container Corporation of America. Ir čia jis dirbo 71-nus metus. Kaip jau anksčiau minėjau, darbas buvo sunkokas, tačiau Vincas stipri sveikata, geras būdas ir sąžiningas darbas atlikimas buvo pareigūnų - viršininkų įvertintas. Lai-kui bėgant paskyrė jį "Boseliu - Foremenu". Būdamas atsakingose pareigose jis labai daug pasidarbavo naujai atvykusiems tautiečiams parūpindamas tinkamus darbus.

Visas mūsų mielo tautiečio Vincos Katkevičiaus gyvenimas buvo skirtas sunkiam darbiui, pagalbai savo broliui lietuviui ir meilei savo šeimai ir Tėvynei Lietuvai. Šimto metų gimimo sukaktuvių proga mes sveikiname mūsų Vincą Katkevičių ir linkime Jam viso to ko Jo kilni lietuviška širdis trokšta.

Povilas P. Dargis

BIZNTERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" - TURI GERIAUSIA PASISEKIMA RŪNYJE

Pietų Amerikoje

Benediktas Survila spaudoje. Puošniame, 50 puslapių žurnale Viajes y Viajeros (Kelionės ir Keltautojai) du centrinus puslapius užima Benedikto Survilos 5 modelių nuotraukos, jo kūrybos madų aprašymas ir adresas: Suipacha 911, Buenos Aires, Tel. 31-8446. Po Benedikto Survilos nuotrauka sakoma: Ta'entoso modista, de origen lituano, que actua en la Capital Federal.

Žurnalas rašo apie meno parodas ir visa kas domina turistus.

Skelbimai ir žinios apie B. V. Survilį madas dažnai matomos puošniausiuose Argentinos sostinės žurnaluose ir televizijoje.

Kun. Juozas Šeškevičius, ilgesnį laiką dirbęs su prelatai Pijum Ragažinsku, Vila Željina, Sao Paulo lietuvių parapijoje, Trečiojo Pasaulio dvasiškų pavyzdžiu, dabar, 15 klm. nuo Sao Paulo darbuojasi tarpe vietinių gyventojų organizuodamas jiems amatų mokyklą, ligoninę ir mokydamas Brazilijos indėnus gyventi civilizuotą žmonių pavyzdžiu. Jam daug gelbsti Jonas ir Aldona Dagilytė Valavičiai. Va-

lavčiaus pastangomis, Dėdė Juozas savo 30 ha. ūkiui net traktorių įsigijo. Jį neseniai ap-lankė saleziatis kun. Petras Urbaitis.

Inž. Petras Bačkis, Chrysler automobilių fabriko braižybos skyriaus viršininkas, liepos 16, 71, sukūrė lietuvišką šeimos židinį su jaunesniaja Antano ir Justinos Mykaloitytės Chmieleuskių dukra Lidia.

Latviai atkasė puodą su Lietuvos pinigais

Statant Latvijos rašytojų namus Rygos pajūry, netoli Lielupes rasta apie 3,000 lietuviškų sidabrinų monetų apgadintame moliniame puode, kurios perduotos Jūrmalos kraštotyros muziejui.

Monetos yra iš 1490, 1500, 1600 ir 1603 metų.

Kai kuriose monetose yra Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Aleksandro ir žėpospolitos karaliaus Zigmanto III atvaizdai.

SKAITYK PATS IR PARAGING KITAS SKAITYTI NAUJIENAS

GEROS DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su didėlimis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00	\$3.00
Minkštais viršeliais tik	\$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpūžiai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50	\$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsisiuntus čekį arba money orderi.

NAUJIENOS,

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

'CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 814 veiksmu žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikišku, socialistiniu, laisvamanišku ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS

vardu ir pastuti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydenas, MĖS VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliūda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tiltų statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 133 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gliūda, AGONIJĄ. Romanas. 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragikose dienose.

Stefanija Rūkleienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramio, klasiško stiliumi apie sunkią pavergto lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius priklauso geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 326 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapočinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūntą Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 278 psl., kietais drosės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje. Trakusio stiliumi apie sunkią pavergto lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius priklauso geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 326 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpūžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastaba neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIŠKUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpestiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdū tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadaai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėlai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$6.00
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	viename mėnesiui	\$2.00
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	Kanadoje:	
	metams	\$22.00
	pusei metų	\$12.00
	viename mėnesiui	\$3.00
	Užsieniuose:	
	metams	\$23.00
	pusei metų	\$13.00
	viename mėnesiui	\$3.50
Dienraščio kainos:		
Chicagoje ir priemiestiuose		
metams		\$22.00
pusei metų		\$12.00
trims mėnesiams		\$7.00
viename mėnesiui		\$3.00
Kitose JAV vietose:		
metams		\$20.00
pusei metų		\$11.00
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.		

Rusai vagia duoninius miltus

Ne vieną kartą minėjome, kad Lietuva rusams reikalinga pasipriešinimams. Rusai atėmė iš Lietuvos ūkininkų žemę, kad rusai vieni galėtų pasinaudoti derlingos Lietuvos žemės vaisiais. Nespėja lietuviai suvežti javų į sovchozus ir kolchozus, javai tuojau pervežami į rusų sandėlius. Taip išvežtų javų lietuviai jau nebeįvežė.

Siek tiek javų rusai palieka Lietuvoje, kad kolchozininkai nemirtų badu. Bet Lietuvon atvaryti įvairūs kontrolieriai ir valstybinių dvarų prižiūrėtojai vagia net lietuviams maitinti paliktus javus. Tas vogimas taip praplėtas, kad kartais ir okupacinė valdžia turi imtis priemonių vagiliams ir įvairiems kombinatoriams suvaldyti. Jeigu rusai išsivė iš Lietuvos paskutinę miltų sąją, tai išbadėję krašto gyventojai gali pakelti maištą, kaip praeitą žiemą jų pakėlė lenkai.

Vilniuje komunistų partijos centro komiteto leidiamoje Tiesoje aprašytas organizuotas vogimas iš Šilutės rajono Vilkyčių malūno. Vietos gyventojai seniai žinojo, kad komunistai vagia gyventojams paliktus javus, apie vogimus visi kalbėjo, bet vyriausias Šilutės ūkio vedėjas nieko nedarė. Galų gale Vilkyčių malūno vairuotojas E. Gineitis pranešė policijai ir teisengumo organams apie vagystes. Atrodo, kad vogimas buvo kelių aukštų kombinatorių sukombinuotas. Vagystė dar nebuvo išaiškinta, o jau imtasi priemonių prieš Gineitį.

Šių metų bal. 7 d. susirgo Gineičio dukra. Jis negalėjo ateiti į darbą, nes turėjo skubėti pas gydytojus. Malūno vedėjas K. Masiulis apkaltino Gineitį pravaikštinėjimu. Jis turėjo atvykti į darbą, bet neatvyko. Gineitis pasiskundė Šilutėje sėdinčiam rusui P. Jevsiukovui, kurio žinioje buvo visos Šilutės kolchozų, įskaitant ir Vilkyčių malūno, kontrolė. Jevsiukovas išklaušė Gineičio skundą, o vėliau jį apkaltino darbo apleidimu, bereikalingu važinėjimu į Šilutę. Jevsiukovas Gineitį nubaudė, bet reikalavo nebaigė. Kalbos apie miltų vogimą pasiekė vadinamą "tarybinę" valdžią. Ji nutarė pasiųsti geriausią savo korespondentą Edvardą Uldukį į Vilkyčius. Pastarasis štai ką rado:

"Vilkyčių malūne per palyginti neilgą jo gyvavimo laikotarpį susekta jau ketvirta stambi vagių grupė. Vairuotojas E. Gineitis, pasiryžęs nutverti už rankos vagis, žinojo, kaip sunku bus tai padaryti. Jo ir K. Simpuko laiškas gamybos valdybos direkto-

LIETUVIO GYDYTOJO VAIDMUO TAUTOS KOVOJ UŽ SAVĄJĄ KULTūrą IR LAISVę

(Dr. Balio Matulionio paskaita, skaityta VIII Pasaulio Liet. Gydytojų 5-gos suvažiavime Niu Jorke 1971.IX.4)

Tauta — didžiulė šeima, kuri gyvena savitą gyvenimą. Tautos gyvenimą tvarko jos pačios sukurtos tradicijos ir tos didžiulės šeimos išvalgūs ir valingai atskirų asmenų ar tokių asmenų grupės. Tokių asmenų vaidmenį tautoje išryškina laikas. Tie iškilūs asmenys išsiskiria savo išmone, ryžtu, stipria valia, pavara ir nesužalota dorove. Ir lietuvių gydytojų šeima yra davusi ir tebeduoda tautai vadovaujančio tipo asmenų: gydytojas, santykiuodamas su žmonėmis, tampa jų patarėju, dažnai net vadovaujančiu asmeniu.

Kalbėdamas apie lietuvių gydytoją, neliesiu jo profesinių pareigų tautinėje visuomenėje, nes profesiniame darbe tautiniai momentai nedaug tesveria: čia nusveria profesinis pajėgumas. Svarbu ne kurios tautybės gydytojas atliks medicinišką veiksmą, bet daug svarbiau, kaip gerai tas veiksmas, pavyzdžiui operacija, bus atlikta. Neretais at-

ciau jau ir prieiname prie pil-

riui apie stambias vagystes liko be jokio atgarsio, vagys tebevykdė savo juodus darbelius. Keista, kad to nematė ar nenorėjo matyti Vilkyčių malūno administracija, pats jo gamybos vedėjas K. Masiulis, kurio žmona, tarp kitko, dirba tame pačiame malūne sarge. Maža to, pajutęs, kad E. Gineitis padeda milicijos organams susekti vagis, K. Masiulis ėmė vairuotoją persekioti, fabrikavo tarnybinius raštus apie jo tariamus nusizengimus". (Tiesa, 1971 metų rugs. 3 d., 4 psl.)

Pasirodo, kad K. Masiulis vogė miltus ištiesais sunkvežimiais. Iš Šilutės miltai buvo vežami į Klaipėdos sritį. Ten jie patekdavo į kombinatorių rankas. Į Šilutės miltų vogimą įveltas ne tik malūno vedėjas Masiulis, bet ir jo viršininkas rusas Jevsiukovas. Uldukui nurodžius, kad Jevsiukovas neturėtų teisės bausti Gineičio ir perkelti jį į mažiau apmokamą darbą, Šilutės sritin pastatytas rusas sutiko atsaukti Gineičiui paskirtą bausmę.

Kaip P. Jevsiukovas, taip ir K. Masiulis yra komunistų partijos nariai. Jevsiukovą parinko rusų komunistų partija ir atsiuntė į Lietuvą "socializmo statyti", o K. Masiulį parinko Lietuvos komunistų partijos centro komitetas. Šie du vyrai yra "tarybinės" valdžios galios vykdytojai. Masiulis nieko malūne nedarė be Jevsiukovo žinios. Jeigu iš Vilkyčių miltus sunkvežimiais jis vežė į Priekulę, tai Masiulis tai darė su kombinatoriaus Jevsiukovo žinia ir pritarimu.

Uldukis džiaugiasi, kad surastas siūlo galas ir vagiliai bus nubausti. Ar jie bus nubausti, tai tik netolima ateitis parodys. Iki šio meto negirdėjome, kad "tarybinė" Lietuvoje būtų buvęs nubaustas bent vienas rusas, atsiųstas į Lietuvos žemes. Nubausti yra Šilutės apylinkės gyventojai, jie palikti be duonos.

nutinio žmogaus, prie atskiro individo pareigų problemos. Beveik kiekvienas darbingas žmogus turi pats apsisėmęs ar turi net uždėtų visuomeninių pareigų, o tų pareigų našta individuali ir nevienoda. Žmogus turi pareigų sau, savo artimiesiems, savo šeimai. Tai paprasčiausios, pagrindinės žmogaus pareigos. Pareigų supratimas ir joms atsidavimas priklauso nuo individo dvasinio ir moralinio subrendimo. Ne universiteto baigimo diplomo nustato žmogaus moralinę vertę: diplomą tėra pažymėjimas, kad asmuo buvo įsivaivins techninių žinių ir patyrimų reikalingą minimumą, bet diplomą nėra veidrodinis, kuriam atspindėtų diplomo savininko dvasinis bei moralinis pajėgumas.

Mes, gydytojai, norėdami pasiekti pirmąją gydytojo pakopą, turime išeiti ilgų metų mokyklą. Toje ilgametėje mokykloje pirmiausia turime įsigyti tinkamą bendrą išsilavinimą; vėliau pradedame mediciniškieji mokslai. O mediciniškosios studijos niekada nepasibaigia — mes palieame studentais visam amžiui. Berods, neperdeda tie, kurie teigia, jog medikas priklauso šviežuomenės elitinei grupei. Bet kartu nepamirštinas ir kitas dėsni: kam daugiau duota, iš to daugiau ir reikalaujama. Ir ne tik reikalaujama: toks žmogus turi pats jausti moralinę pareigą savo intelektualiniu turto dalytis su savo didžiąja šeima — tauta.

Cia ir prieiname prie dar vienos žmogaus pareigų srities — prie visuomeninių pareigų. Šios pareigos daugiausia tenka labiausiai iškiliam asmeniui, inteligentui. Tik manau, nereiktų lygiagrečiai statyti ir lygionis sverti intelektualo ir inteligento sąvokų. Intelektualas — tai protinio, ne fizinio darbo asmuo. Deja, šiandien intelektualas savaime vis dažniau vartojama pašaipia prasme ir tatkoma paprastai tokiems asmenims, kurie, atitinkami nuo savo profesinio intelektualinio darbo, dar mėgsta vėržiškai kisti ir tokias kitas gyvenimo sritis, kur trūksta jiems paprasto supratimo. Pavyzdžiui, paimkime tuos šiu dienų intelektualus, kurie apie bolševizmą tetauri labai miglota, dažnai net grubiai iškraipytą vaizdą, tačiau be jokios atodairios stoja skersai kelio tiems, kurie muosekdia kovą su rusiškai-aziatiško bolševizmo užmojais. Ir tie tariamųjų intelektualų veiksmas esti atliekami neva humanišku principams apsaugoti. Panašius "intelektualus", deja, ima rasti ir mūsų lietuvių tarpe. Jie, niekindami kitokią negu jų pačių nuomonę, mėgina lauzyti

mentuotos šukos, užraktai, pjūkleliai, ylos ir adatos parodo mūsų protėvių gyvenamosios kultūros tikrą žydėjimą. Vartoti daiktai buvo dvigubos kilmės: vieni buvo iš svetimų kraštų importuoti, kiti buvo vietioje pagaminti. Vietinės gamybos ginklų, įrankių ir papuošalų įvairumas byloja apie savo srityje gerokai prityrusius amatininkus — variakalius, kalvius, metalų liejikus, puodžius ir gintaro drožinėtojus. Iš svetur atgabenos gėrybės įrodo prekybinius ryšius su tolimais kraštais. Iš Vakarų Europos atėjo ginklai, iš Švedijos geležies rūda, iš Egipto stikliniai karoliai, iš Romos plaukė žvalvarinės monetos ir žvalvario gabalai, kuriuos vietos amatininkai perlėjo ir papuošė. Romėnų monetų randame ir mirusiųjų galvų padėty. Už visas tas gėrybes mūsų protėviai mokėdavo gintaro. Gabalinių ir apdirbtų gintarą randame išnešiotą po visą tuomet žinomą pasaulį. Jo rasta Kaukaze, prie Juodųjų jūrų, Graikijoje, Egipte, Romoje ir kitur. Iš jo specifinės rūgšties šiandien galima cheminės analizės keliu jo baltiškąją kilmę nustatyti. Gintaras buvo mūsų protėvių žydingos kultūros pagrindas ir laidas.

Kuomet vokiškieji agresoriai įsiveržė į mūsų gintinę, jie pavertė gintaro žvejybos ir rinkimo teisę savo valstybės religija, t. y., gintaras buvo paskelbtas Ordino valstybės nuosavybe ir žmonės nebeturėjo teisės jo savintis. Kas pasisavino gintaro, buvo "vagimi" apšauktas, ir Sambijoj

okupantas rusas nedavė Kudirkai ramybės, o po jo mirties iškapojo net jo antkapio įrašą. (Bus daugiau)

VATIKANAS IR KREMLIUS

Monsiniorai pamėgo raudonąją Mešką

AFP spaudo agentūra praneša iš Vatikano, kad jėzuitų diplomatas kun. Pedro Arrupe rugpjūčio pabaigoj atvyko Maskvon.

Paskutinį mėnesį bėgyje padąžinėjo aukštų katalikų dvasininkų kelionės į Sovietiją. Be daugybės eilinių kunigų, vyksta svarbiausi katalikų bažnyčios hierarchai.

Kardinolas Jan Willembrands, krikščionių vienybės gen. sekretorius iš Vatikano birželio 6 d. viešėjo Maskvoje, kuomet SSSR patriarchas Aleksej celebravo egzėkvijas.

Popiežiaus užsienų reikalų ministris Monsenor Agostino Casaroli viešėjo Maskvoje nuo vasario 23 iki kovo 1 d. s. m.

Pirmo to, įtakingas kurijos prelatas mons. Sergio Pignedoli taipgi lankėsi Maskvoje Vatikano reikalais.

Beje, Vatikano pasiuntinį Arrupe šioje kelionėje lydi rusiškai kalbantis kun. Miguel Arranz, jau tris kartus iš Vatikano lankėsis Sovietų Sąjungoje, — praneša United Press.

Lourdes gydytojai patvirtino stebuklą

NC pranešimu iš Glasgovo, Škotijoje, prieš 3 metus viena beviltingai vežtu sirgusi 6 metų mergaitė Frances Burns buvo nuvežti į Liurdą (Lourdes), Prancūzijoje, ir ten išmaldyta "stebuklingame" vandenyje. Parvežta pusgyvyje mergaitė buvo be vilties grąžinta į tą pačią ligoninę, bet po poros dienų ji atsistėjo ir paprašė valgyti, o po savaitės žaizdos jos vėide užgijo, sustinimai praėjo ir po dviejų savaitių ji buvo paleista namo visiškai pasveikusi.

Lourdes medikų biuro prezidentas Dr. Alphonse Olivieri pareiškė: "Tik syki per daugelį metų mes galime Vatikaniui tikrai pranešti, kad įvyko stebuklas. Frances (Burns) buvo ištrta kai čia atvyko, ir po to mes laukėme trejus metus, norėdami būti tikri, kad jos žaizdos nebe pasirodys. Po jos pasveikimo, ji buvo egzaminuojama mūsų paskirto daktaro. Dabar mes teigiame, kad įvyko stebuklas, išgebejos to vaiko gyvybę".

SKAITYK PATS IR PARAGING KITAS SKAITYTI NAUJIENAS

Klaipėda ordino valdžioje (1252 - 1525 m.)

3 "Kuomet... 1231 m. Kryžiuočiai pradėjo Prūsijos užkariavimą. Klaipėdos kraštas ir jo aplinkiniai kraštai buvo baltiškių kilčių apgyventi..."

(Als... 1231 die Deutschritter mit der Eroberung Preussens begannen, waren das Memmelland und seine Nachbargebiete von baltischen Völkern bewohnt...)

(Die Bedeutung der Memellandfrage in vor- und frageschichtlicher Zeit, Germanen Erbe, Bd. 4, 1 — 9, Jan. — Sept. 1939, pusk. 137.)

5. KLAIPĖDOS SRITIES GYVENTOJŲ KULTūros TĖSTINUMAS

Keli mūsų laikų lietuviai mokslininkai ne tik įrodė, kad Klaipėdos srityje nuo žiliausios proistorės iki rašytinės istorijos pradžios gyveno baltiškos giminės, bet ir, kad jos ten gyveno pastoviai, niekuomet netrukdomos, įrodė baltų gyvenimo tęstinumą toje srityje.

Dr. Puzinas rašo: "Iš šios apžvalgos matome, kad naujojo akmens amžiaus pabaigoje Maž. Lietuvoje jau apsigyveno prabaltai. Žalvario amžiuje čia mes susidurdamė su baltais. Nuo senojo geležies amžiaus iki istorinių laikų šitame krašte galime visai aiškiai stebėti tolimesnę nenutrūkstamą

baltų kultūros raidą. Šio ilgo laikotarpio metu Maž. Lietuvoje tebevygo tos pačios kilmės žmonės, kuriuos aptinkame istorinių laikų pradžioje". (Aidai, 1948 m. Nr. pusk. 346).

Dr. Gimbutienė sako dar aiškiau: "Greta vietovardžių yra archeologiniai paminklai, kurie liudija baltiškąją kultūrą besitęsiančią tose pačiose srityse per tris tūkstančius metų. Rytprūsioje, ypač srityje ir rytus nuo Pasargės ir Klaipėdos krašto kultūros tęstinumo problema ir jos baltškumo klausimas nesukelia jokių abejonių. Net ir nacių laikotarpio vokiečių archeologai tos srities etninio tęstinumo klausimu yra vienodai sutarę". Mažoji Lietuva, 1958, pusk. 14.

Tad dar paklausykime vieną toki nacių, Dr. Engelį:

"Klaipėdos srities kultūros bruožų išsivystymas yra daugelyje dideliuose giminių kapiniuose išaiškintas, kurie nuo archeologinio amžiaus pradžios iki Ordino laikų yra laipsniškai išstirti, ir kurie aiškiai įrodo gyventojų tęstinumą per išties tūkstančius metų".

(Die Memelland ist uns in allen Einzelheiten ihrer Entwicklung auf zahlreichen grossen Sippenfriedhöfen erschlossen, die vom Beginn unserer Zeitrechnung bis in die Ordenszeit hinein fortlaufend und folgerichtig belegt worden sind; und damit die Siedlungstätigkeit der Bevölkerung über ein Jahrtausend hinweg eindeutig erweisen) Germanen - Erbe, pusk. 140.

6. TURTINGA SRITIES KULTūra

Gausios archeologinių periodų liekanos, atrastos Klaipėdos srities pilikaliniuose ir įkapiai, atrasti senojuose kilčių kapinyuose ir pilkapuose, bylotė byloja apie turtingą to krašto kultūrą ir turtingus jo gyventojus.

Ar tai būtų ankstyvo žalvario amžiaus (1600 — 1300 prieš Kr.) žalvariniai kirviai, ar Vidurinio žalvario amž. (1300 — 1000 pr. Kr.) smeigtukai, durkliai, apyrankės, diržų apkaustymai ir hititų dievačio statulėlė, atrasta Sernuose, Klaipėdos apskr., ar Vėlyvo žalvario amž. (1000 — 500 pr. Kr.) ištisi lobynai piaučių, ietgalių, kirvių, žagsių, pakabų, antkapio, mėlono stiklo karolių ir gitaro išdirbinių, jie visi parodo Klaipėdos srities kultūros turtingą išdavą.

Geležies amžiuje (500 m. prieš Kr. — 1200 po Kr.) įrankių ir ginklų gamyboje geležies išdirbiniai pakeičia žalvarį.

Šiame amžiuje įstvirtina mirusiųjų deginimas. Lavonų pelėnai supilami į urnas, kurios laidojamos kapiniuose. Išstirti sodybų liekanos leidžia įvertinti ir anų laikų socialinę ir ekonominę struktūrą. Gyvulininkystė, žvejyba ir žemdirbystė buvo gyventojų pagrindiniai užsėtimai. Kapliai, grynai baltiško tipo papuošalai, stikliniai ir gintariniai karoliai, romėnų monetos, kurios buvo atrastos beveik kiekvienose Klaipėdos apskrities archeologiniuose kapiniuose, puošnūs metalurgijos ir keramikos išdirbiniai, žirkklės, skustuvi, orna-

mentuotos šukos, užraktai, pjūkleliai, ylos ir adatos parodo mūsų protėvių gyvenamosios kultūros tikrą žydėjimą.

Vartoti daiktai buvo dvigubos kilmės: vieni buvo iš svetimų kraštų importuoti, kiti buvo vietioje pagaminti. Vietinės gamybos ginklų, įrankių ir papuošalų įvairumas byloja apie savo srityje gerokai prityrusius amatininkus — variakalius, kalvius, metalų liejikus, puodžius ir gintaro drožinėtojus.

Iš svetur atgabenos gėrybės įrodo prekybinius ryšius su tolimais kraštais. Iš Vakarų Europos atėjo ginklai, iš Švedijos geležies rūda, iš Egipto stikliniai karoliai, iš Romos plaukė žvalvarinės monetos ir žvalvario gabalai, kuriuos vietos amatininkai perlėjo ir papuošė. Romėnų monetų randame ir mirusiųjų galvų padėty.

Už visas tas gėrybes mūsų protėviai mokėdavo gintaro. Gabalinių ir apdirbtų gintarą randame išnešiotą po visą tuomet žinomą pasaulį. Jo rasta Kaukaze, prie Juodųjų jūrų, Graikijoje, Egipte, Romoje ir kitur. Iš jo specifinės rūgšties šiandien galima cheminės analizės keliu jo baltiškąją kilmę nustatyti. Gintaras buvo mūsų protėvių žydingos kultūros pagrindas ir laidas.

Kuomet vokiškieji agresoriai įsiveržė į mūsų gintinę, jie pavertė gintaro žvejybos ir rinkimo teisę savo valstybės religija, t. y., gintaras buvo paskelbtas Ordino valstybės nuosavybe ir žmonės nebeturėjo teisės jo savintis. Kas pasisavino gintaro, buvo "vagimi" apšauktas, ir Sambijoj

pasiatytos gintaro "vagims" kartuvės parodo, kad senieji gintaro savininkai, pajūrio autochtonai, dabar už savo krašto gintarą buvo mirtingai bandžiami.

Kas norėtų plačiau apie baltų protoirinės kultūros turtingumą informuotis, tesinaudoja Dr. Gimbutienės straipsniu "Rytprūsio ir Vakarų Lietuvos priešistorinės kultūros apžvalga", Mažoji Lietuva, 1958 m. pusk. 5 — 121

7. KLAIPĖDOS SRITIS BUVO NORMALIAI APGYVENTA

Per išties dešimtmečius vokiškieji Rytų Europos tyrinėtojai (Ostförscher) užsispyrusiai kartoją tą pačią Mortensenų išperėtą klaidą, kad 13 amž. viduryje Klaipėdos sritis buvo tuščia, be žmonių. Bet pačių vokiečių seniausieji šaltiniai kaip tik parodo, kad Mortensenai klydo.

1. Vienas šaltinis, kuris aprašo Klaipėdos steigimą, yra Eiliiutinė Livonijos kronika (L. Reim). Šių straipsnių autorius jau praeitoje savo studijoje Mortensenų nebaigtas Veiklas apie Mažąją Lietuvą, 1968 m. Nanjienos, Nr. 10 — 39, atkarpą 12, paskaitavo minėtą kroniką, kurioje paliudyta, kad 1252 m. rugpjūčio mėn. iš Rygos į Klaipėdą atvykę kardininkai, Danės ir Nemuno upių sankaitoje radę "Herberge", t. y. nakvynės patalpas, kuriose sutilpo pusė nekviestų svečių. Kita jų puse stovyklavo pajūryje. Kur namų būta, ten būta ir žmonių; reiškia, Klaipėdos vietovė buvo apgyventa.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma liguos pagal susitarimą.
Jei neatsispa, skambinti 3/4-8012

Telefonai: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį ofisai uždaryti.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7668

DR. C. K. BOBELIS

IR

DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠALPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-3, trečiadienį
ir sekmadienį, tikrai susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
sispa, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:

Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadienį uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį ir penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį ir ketvirtadienį
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o seš-
tadienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 8-12 val. vak. Seštdie-
niams 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195

Pirma liguos pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatsispa, tel. telefonai: GI 8-6185

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Seštdieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

ROCKFORD, ILL.

Mirė Sam Rudis-Rudaitis

Po trumpos ligos šv. Antano
ligoninėje mirė Samas Rudis-Ru-
daitis, sulaukęs 80 metų am-
žiaus. Iš Lietuvos atvykęs, ve-
lonis apsigyveno Rockforde. Iši-
gijęs du arklis, jis kurį laiką
vertėsi išvažinėjimu sunkių
daiktų. Tai buvo anais laikais,
kai vadinamųjų trokų miestuo-
se nesimato. Vėliau velionis nu-
sipirko didoką sklypą žemės ir
pradėjo ūkininkauti. Be to, jis
vertėsi ir statyba.

Visą laiką velionis palaikė ar-
timus ryšius su lietuviais: pri-
klausė Lietuvių klubui, lankė
lietuvų įvairius parengimus.

Laidojimo apeigas atliko liu-
teronų kunigas Garfield Beck-
strand. Į Sunset Memorial Gar-
dens kapines palydėjo nemažas
būrys draugų. Po laidotuvių vi-
si palydovai buvo pakviesti į
Lietuvių klubą užkandžių.
Velionis paliko mūhūdusius
žmoną Lucile ir Lietuvos se-
serį.

Liūdna žinia

Iš Kalifornijos pasiekė liūdna
žinia, kad ten mirė Onutė Šir-
vinskaitė - Walker, sulaukusi
vos 50 metų amžiaus. Ji buvo
gimusi Rockforde, kur ir jaunystę
praleido. Lietuviams ji buvo
placiai žinoma. Iškėjęs už
Walkerio, ji apleido Rockfordą

GRADINSKAS

AM-FM RADIJAS

STEREO

FONOGRAFAS

NAMŲ ELEKT. IR BATER.

2512 W. 47 ST. - FR 6-1998

LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidojimai - Pilna apdrada
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA.

1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. - Seštdienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Tel.: HEMlock 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

A FOREST'S FUTURE
IS IN YOUR HANDS

Every tree, every shrub,
and all our wildlife depend on
you to help prevent
forest fires. So please follow
Smoky's ABC's: Always
hold matches till cold. Be sure
to throw all cigarettes,
cigar stubs, and other
things away. Crush all
cigarettes dead.

Please! Only you can
prevent forest fires

ir išvyko į Kaliforniją. Prie ku-
ry laiką mirė jos motinėle, bet
Onutė į laidotuves dėl ligos nega-
lėjo atvykti.

Reiškiu užuojautą velionės vy-
rui, tetai Šimaitienei, broliui
Eddie ir kitiems giminiams.

Žvalgas

DETROIT, MICH.

Dvigubas jubiliejus

SLA 200 kuopai sukančia 50
metų, o pačiam Susivienijimui
Lietuvių Amerikoje - 85 me-
tai. Kuopa nutarė tas dvi suka-
tis, atseit, jubiliejus paminėti
banketu ir atitinkama menine
programa. Banketas yra ren-
giamas spalio 3 d. Lietuvių na-
muose, 3009 Tillman St. Numa-
tyta tokia programa: 1. Minėji-
mo atidarymas, 2. Amerikos ir
Lietuvos himnai (atliks čikagie-
tės Jonė Bobiniene, Genovaitė
Mažeikienė ir Margarita Mon-
kienė; vadovė Alice Stephens),
3. mirusiųjų pagerbimas, 4. kal-
bos (pagrindinę kalbą pasakys
SLA prezidentas Povilas Dar-
gis), 5. įteikimas prez. Dargiui
Lietuvos ir Amerikos vėlavų,
6. meninė dalį atliks čikagiečių
trio. Po to seks vaišės ir orga-
nizacijų sveikinimai.

Prezidentas Dargis atvyks į
Detroitą vieną dieną anksčiau ir
turs su SLA 200 ir 352 kuopų
veikėjais konferenciją. Apie vie-
tą ir laiką bus pranešta vėliau.

Jubiliejinio banketo rengimo
komitetas kviečia kuopų narius
ir bendrai detroitiečius kaip ga-
lima gausiau atsilankyti. Pagei-
daujama, kad vietos ir banketą
būtų iš anksto rezervuoti. Del
rezervavimo vietų kreiptis į
SLA 200 kuopos pirmininką A.
Sukauską (tel. TA 6-5678) arba
į "Neringą" iki spalio 1 d. Ban-
keto dalyviai aukuoja 6 dol. Jei
iš banketo liktų pelno, tai tas
pelnas bus paskirtas S. Kudir-
kos ir Brazinskų gelbėjimo rei-
kalui.

SLA 200 kuopos
jubiliejaus komitetas

Atsiųsta paminėti

Technikos žodis 1971 m.
(XXI metai) Kovas - Balandis
Nr. 2(126). Turinyje St. Santva-
ras: Bostono lietuviai inžinie-
riai; A. Lapšys: Žmogus - kū-
rejas; E. Manomaitis: Inžinie-
riai ir visuomenė; J. Gimbutis,
J. Ds ir E. Manomaitis inžinie-
riai; A. Girniaus, Br. Galinio ir
brolių Veitų sukačių paminė-
jimai. Spaudos apžvalgoje Jur-
gio Gimbutis: Nauji veikalai
apie Lietuvos kryžius ir Ks.
Kauno: Naujas daktaro Jurgio
Gimbutis mokslinis darbas, to-
liau inžinierių ir architektų
gyvenimo kronika ir užbaigai
prof. Pr. Čepėno: Lietuvos
universitetas.

Medicina. Pasaulio ir Ame-
rikos Lietuvių Gydytojų Sąju-
gos žurnalas. Rugpjūtis, 1971
m. Nr. 1 (41) XI metai. Garbės

A. + A.

ALEX M. ORVIDAS

Daug metų gyveno Brighton
Parko apylinkėje.

Mirė 1971 m. rugšėjo 8 dieną.
7:30 val. vak., sulaukęs pusės
amžiaus. Gimęs Lietuvoje. Sap-
navėgęs apyl.
Amerikoje išgyveno 58 metus.
Paliko nuliūdę: sūnus Alex
J., marti Lorraine, dukte Betty
T. Hind, žentas Paul, sūnus
Casper M., marti Shirley, 8 au-
kai ir kiti giminės, draugai bei
pažįstami.
Kūnas pašarvotas Petro Bio-
liūno koplyčioje, 4348 So. Cali-
fornia Ave.
Seštdienį, rugšėjo 11 dieną
8:30 val. ryto bus lydimas iš
koplyčios į Nekalto Prasidėjimo
parapijos bažnyčią, o po gedu-
lingu pamaldų bus laidojamas
Lietuvių Šv. Kazimiero kapi-
nėse.

Visi a. a. Alex M. Orvidas gi-
minės, draugai ir pažįstami nuo
širdiai kviečiami dalyvauti lai-
dotuvėse ir suteikti jam pasku-
tinį patarnavimą ir atsisveiki-
nimą.

Nuliūdę lieka:

Duktė, sūnus, giminės.

Laidotuvių Direktorius Petras
Bielionas. Tel. LA 3-3572.

redaktorius S. Biežis M. D. ir
vyr. red. Henrikas Armanas M.
D. Puikus 68 puslapių stam-
baus formato su paties Dr. H.
Armano meniniais apipavida-
lintu viršelių žurnalas.

Tekste yra Dr. H. Armano
žodis "Svečias iš Rytų"; Dr. V.
Šaulys: Medicinos naujienos
dabartinėje Lietuvoje; Dr. H.
Armanas: Smegenų smūgis;
prof. E. Liautukienė: Dantų
gydytojas ir burnos vėžys; Dr.
K. Valteris: Medicina Didžio-
joje Britanijoje; Dr. H. Arma-
nas: Hyperlipidemia (riebali-
nių medžiagų kraujo serume
padidėjimas) - modernus li-
gos apibūdinimas ir jos gydy-
mas. Dar to paties autoriaus:
Afrika - Juodasis žemynas.
Kiti straipsniai ir raštai labai
specifiniai ir profesiniai.

V. Čižianus "Seima Tautinė-
je Bendruomenėje". Viršelis
ir brėžiniai autoriaus. Tiražas
1500 egz., kaina \$1.50. PLB
Švietimo Tarybos leidinys.
Spaudė Immaculata Press
Putnam, Connecticut.

Dedikuota "Juozo Bačiūno,
Didžiojo Išeivijos Lietuvių
Pasaulio Lietuvių Bendruome-
nės ugdymojo, atminimui".

Turinį sudaro:

Pratartis "Lietuvei Motinai
ir Lietuviai Tėvui" - Stasio
Barzduko, Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės Valdybos pir-
mininko.

Išvadas: Aš, tauta ir žmonija;
kraujo giminytės rodyklė.

I. Seima Tautinėje Bendruo-
menėje:

1. Seima - tautos ir žmoni-
jos pagrindas.
2. Seima, kaip prigimtoji
bendruomenės ląstelė.
3. Santuoka, kaip šeimos
pagrindas.
4. Tėvai ir vaikai.
5. Šeimos židiny.
6. Šeimos irimo pavojai.
7. Šeimos tapatybė.
8. Šeimos darba ir stiprybė.
9. Imigrantų (ateivių) sei-

Vienerių metų mirties sukaktis

A. + A.

MARY MARGARET JOMANTAS

IR SŪNUS DANIELIUS

Gyv. 8932 Fenton, Detroit, Mich.

Mirė 1970 m. rugšėjo mėn. 12 dieną Providence ligoninėje, su-
laukusi 43 m. amžiaus, gimdant sūnų Danielių, kuris taip pat mirė.
Paliko dideliame nuliūdime: vyras ir tėvas Vladas Jomantas,
sūnus Edvardas, dukte Helen, motina Catherine Nugent ir dvi se-
serys - Rita ir Jane bei daug giminių, pažįstamų ir draugų.

Už brangios žmonos, motinos ir sūnaus sielos bus atšaukiamos
Šv. Mišios rugšėjo mėn. 12 dieną 10 val. ryto Lady of Grace bažny-
čioje. Maloniai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus da-
lyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pašmelti už A. a. Mary
ir Danieliaus Jomantų sielas.

Nuliūdę lieka:

Vyras Vladas, sūnus Edvardas ir dukte Helen.

PADĖKA

A. + A.

JONAS DIDŽGALVIS

Gyv. 3808 So. Union Ave., Chicagoje, 60609

Mirė 1971 m. rugpjūčio mėn.
23 dieną. Palaidotas Lietuvių
Šv. Kazimiero kapinėse rugpjū-
čio mėn. 27 dieną.

Jis išsilaikė amžiams nutiles.
Jis negali atsidėkoti tiems, ku-
rie suteikė jam paskutinį patar-
navimą ir palydėjo jį į neiš-
vengiamą amžinybę. Užtat mes,
jo artimieji, apgalvėdami jo mir-
tį ir pasišalinimą iš mūsų tarpo,
dėkojame mūsų dvasiškams
kunigams A. Zakarauskui, J.
Kuzinskui ir Pr. Kelpšui už atsi-
lankymą ir koplyčią ir sukalbė-
tas maldas.

Dėkojame mūsų tėveliui kun. J. Makarui už atsilankymą į namus,
atkalbėtą rožančių koplyčioje, atlaikytas šv. mišias bažnyčioje, už pa-
sakytą pamokslą ir už maldas kapinėse prie duobės.

Sirdingai dėkojame draugams, pažįstamiems, kaimynams ir
už maldas: sirdingai dėkojame visiems mūsų giminiams už šv. mišių
aukas, maldas ir atsiųstus gėlių buketus.

Sirdingai dėkojame draugams, pažįstamiems, kaimynams ir
geradariams už tokias gausias aukas šventoms mišioms, už prisius-
tus gėlių vainikus ir už pareiktą užuojautą.

Dėkojame visiems už atsilankymą į šermenis ir velionies pa-
lydėjimą į amžinos ramybės vietą.

Sirdingiausia mano padėka Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo ir
Pašalpos klubo garbintiems, garbingai nunešusiems mano mielą Jo-
nelį į amžiną poilsio vietą.

Dėkojame Laidotuvių Direktoriumi G. F. Rudminui, kuris geru ir
mandagiu patarnavimu velionį gražiai nulydėjo į amžiną, o liku-
siems palengvino. Išgyventi paties skausniausias valandas ir didžiausius
rupesius.

Dar kartą dėkojame visiems mūsų pagoduosiems liūdesio prislėg-
toje valandoje ir visiems, parodžiusiems gerą širdį ir šiltą jausmą,
bet šioje padėkoje nepaminėtiems.

O Tau, mano mylimas vyre, tėve ir broli, lai gailėstingas Dievas
suteikia amžiną ramybę šios šalies šaltoje žemėje.

Nuliūdę lieka:

Žmona Rožė, sūnus, marti, anūkai, seserys ir
kiti giminės.

PLEASE
BE
CAREFUL!

Only you
can prevent
forest fires!

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
grausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

GUŽAUSKU

GELES VISOMS PROGOMS

BEVERLY HILLS GELININKA

2443 WEST 63rd STREET

Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonai: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonai: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYs MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMs VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-

Daugiau kaip pusė šimtmečio muzikinės veiklos

Rengiamas muziko J. Byansko pagerbimas

J. BYANSKAS

Jonas Byanskas yra davęs didelį įnašą JAV lietuvių viešajam kultūriniam gyvenimui. Jo vardas yra neatskiriamai susijęs ypač su Chicago bei jos apylinkių lietuvių muzikiniu gyvenimu, kuriame jis kaip akompaniatorius ir chorų dirigentas reiškėsi daugiau kaip pusė šimtmečio.

J. Byanskas, nors yra mechanikos inžinierius, baigęs Iliojaus Technologijos Institutą (1916 m.) ir iš tos profesijos susikūrė pragyvenimą, bet, turėdamas palinkimą muzikai, baigė Chicago muzikos mokyklą (1912 m.) ir jau nuo mažų dienų reiškėsi lietuvių muzikinėje veikloje.

Didžiausią savo triušo dalį J. Byanskas yra atidavęs "Birutės" chorui, kurio dirigentu

jis tapo prieš 40 metų (1933 m.) ir ilgiau negu kiti dirigentai jam vadovavo. Jo vedamas "Birutės" choras yra surengęs daug koncertų ir paslatus eilę operetų, kaip M. Petrausko "Eglė, žalčių karalienė", S. Šimkaus "Gigonai", M. Petrausko "Sienapiūtė", Paulausko "Malūnininkas ir kaminkrėtis", Offenbacho "Sveikam ligos neįkalbėsi", F. Leharo "Grafas Liuksenburgas", D. Andriulio "Viengungiai", Rhys — Herberto "Sylvia" ir kt. "Birutės" choro pastatymams J. Byanskui talkininkavo nemaža žmonių; iš režisorių pirmiausia pažymėtini Kl. Jurgelionis ir Genovaitė Giedraitienė.

"Birutės" parengimus anuomet plačiai parėmė visuomenė bei profesionalai ir jos parengimus gausiai lankė Amerikos lietuviai, kuriems Byansko vadovaujamas choras su savo pasiaukojimais nariais bei solistais suteikė daug pasigėrėjimo, džiaugsmo, smagių valandų ir palaikė lietuviškosios veiklos nuotaiką. Ne vienas ir žymesnis solistas yra išėjęs iš "Birutės" choro dainininkų tarpo (kaip pavyzdžiui, Lietuvos Operos solistė M. Rakauskaitė ir kiti).

Nuo 1960 m. J. Byanskas yra savo pagalba prisidėjęs ir prie Vėjų choro, jam akompanuodamas bei padėdamas chorui paruošti koncertines programas.

J. Byanskas visą laiką reiš-

Irano šachas Reza Pahlevi su savo jauniausia princese Leila. Iranas šiais metais švenčia savo valstybės 2,500 metų sukaktį.

kėsi ir akompanuodamas įvairiose parengimuose solistams, vokalistams, instrumentalistams ir chorams. Pianisto darbą jis pradėjo būdamas 12 — 13 metų amžiaus, kai su seseria Marijona (būsimąja Mikolaitiene) skambino duetas, lietuvių dūdų orkestrą, vardu "Lietuva", parengime Chicagoje. Apie 1907 — 08 m. Jono tėvas Aleksandras, kuris tada buvo Simano Daukanto Draugijos pirmininkas, kartą paršėdė Miką Petrauską pas save į namus, ir čia Petrauskas, išgirdęs Jono skambinimą, padėjo ranką ant jo pečių ir pasakė: "Na, tu būsi mano akompaniatorius". Nuo to laiko J. Byanskas uoliai bendradarbiavo net su Petrausku, bet akompanavo ir daugeliui kitų solistų. Apie 1914 — 15 m. J. Byanskas pradėjo reikštis kaip profesionalus muzikas, pasirodėdamas su savo orkestriniais vienetais įvairiuose tiek lietuvių, tiek ir nelietuvių parengimuose.

J. Byanskas yra reiškęs ir kompozicijos srityje. Jis yra sukompagnavęs lietuviškų ir angliškų dainų (be kitų ir "Kaimo prisiminimus").

J. Byanskas yra daug triušo ir širdies idėjęs ir muzikinę veiklą ypač Chicago lietuvių tarpe. Byansko draugai, bendradarbiai, jo parengimų lankytojai ir, žinoma, visi kiti turės progos šį nusipelnusį veiklę pagerbti š. m. rugsėjo 26 d., kada "Birutės" choras rengia J. Byansko pagerbimą gražiam Martiniuke restorane (Evergreen Park, Ill.) P. J.

Gatvių gaujų susišaudymuose pernai užmušta 70 paauglių

Chicago kriminalo komisijos vėliausiam metiniam raportui pranešama, kad gatvių gaujų susišaudymuose 1970 metais buvo užmušta 70 paauglių ir vaikų — vienu daugiau kaip 1969 metais.

"Tokių grupių yra maždaug apie 300, kurios užsiima visų rūšių nusikaltimais, pradedant ekstorsijomis (smurto ir grąsinimų priemonėmis išgavimas pinigų) baigiant neišprovokuotais užpuolimais ir žmogžudystėmis", sakoma raporte.

Pernai vien paaugliai padarė 652 šaudymo incidentus, kurių rezultate 70 buvo užmušti; užpernai buvo 693 šaudymų incidentai su 69 užmušimais. Didžioji šaudymų dalis — 413 įvykio penkios policijos distriktuose — Washab Ave., Grand Crossing, Englewood, Fillmore ir Prairie Ave.

Vis dėlto, lyginant su kitais Amerikos didmiesčiais, Chicago skaitoma mažiau piktdarysčių turėjusi: iš 12 didmiesčių didžiųjų piktdarysčių skaičiumi Chicago yra 11 vietoje.

PUSVAIKIŲ SUSIŠAUDYMAI DAŽNĖJA

Antradienio vakarą iš pravažiuojančio automobilio šūviais sužeisti trys juodukai 15, 16, 17 metų amžiaus. Policijos gautais pranešimais jie sėdėdami ant tvoros prie 65th Street ir Hermitage Avenue mėtė nealkoholinių gėrimų bonkas į pravažiuojančių automobilių su keturiomis baltais paaugliais, ir vienas baltųjų iš automobilio 25 kalibro šautuvo paleidęs 6 ar 7 šūvius, visus tris juodukus lengvai sužeisdamas.

ŠEVIKAI SUŽEISTI 7 LOTYNAI

Antradienio vakare Hale Parke, 628 W. 62nd St. šautuvo šūviais sužeisti septyni nepilnametėiai. Jiems pirmoji pagalba suteikta šv. Kryžiaus ligoninėje. Iš pavarčių maityti, kad visi sužeistieji priklauso ispaniškai kalbančių grupei. Policija mano, kad tai

nebuvo gaujų karas. Paprasčiau vienas nepilnametis vaikėdas tuos septynis sužeidęs ir pabėgęs šauklykle nešinas.

TĖVAS PRAŠO ATLEISTI DUKRELĘS ŽUDIKUI

Kaip rašyta, praeitą savaitę penki juodukai 51st ir Peoria gatvių kampe nužudė du trylikamečius baltus vaikus — berniuką ir mergaitę. Du žudikai suimti.

Nužudytosios mergaitės tėvas Sam Navarro atsisaukime per spaudą prašo savo apylinkės kaimynų — baltųjų ir juodųjų — atleisti žudikui ir užmirti rasių neapykantą. "Taip padėk man, Dieve, arba mes ištiesime vieni kitiems rankas meilėje ir susipratime arba mums nebėliks nieko", rašo jis.

Idomu, kiek toje apylinkėje šiandien būtų išmuštų langų ir išplėštų krantuvų, jei penki baltieji būtų nužudę du juodųjų vaikus.

Michigano ežeras gali nelaukęs 20 metų mirti

Nelaukus 1990 metų Michigano ežeras bus visas apaugęs algėmis ir kitokiomis vandenzolėmis, o pakraščiai plačia ir nuolatos plėtojama maurų juosta bus jau apžėlęs net 15 metų nebelaikus, jei fosforant trąšos ir toliau taip gausiai plauks į ežerą kaip iki šiol, perspėja savo raporte nacionalinės Entropikacijos Tyrimų programos vedėjas Dr. Charles F. Powers. Michigano ežere nešvariųjų susikaupimas esąs 10 kartų didesnis negu pavzdžiui Superior ežere. Į Michigano ežerą nuo kiekvieno žmogaus per vienus metus patenka po 26 svarus fosforinių trąšų (atmatų). Vien 1969 metais lokų fosforinių atmatų į šį ežerą nutekėjo 16.6 milijonų svarų ir jei taip progresyviai toliau eis, tai žmonėms daugelįjaint, 1880 metais fosforo nutekės 18.7 milijonų, o 2020 metais 28.8 milijonų svarų. Tokiose trąšose vandenyje la-

HELP WANTED — FEMALE Darbininkių Reikia

HOUSEKEEPER — PLAIN COOKING
Live in, steady. Own room, bath, T. V., in Doctors home. Small family. \$70 per week. References. English necessary. 935-6969 anytime

TYPIST
needed south of loop 30 words or over. Position requires light bkpg., ans. phone and other misc. duties gradually. Hours 8:30 to 4:00. Paid vacation, benefits.
Call or write MILLAR PUB. CO., 720 S. DEARBORN, 922-4955.

POSITION OF RESPONSIBILITY, in small office some bookkeeping, typing, cashiering, credit investigation. A pleasant person who wants responsibility and the opportunities that go with it.
Phone Mr. DREW for opportunity 332-4200

FURNITURE AND FIXTURES Raskandai ir įrenginiai

PARDUODAMI IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti talmis ir išimokėtinai. Aptarnauja lietuvių.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 64421
6200 So. WESTERN AVE.

bai mėgsta augti ir plisti algės, kurios atima iš vandens deguonį ir užstoja saulės spinduliams praėjimą į vandenį, dėl ko miršta žuvys ir visokia vandens gyvybė.

Bulvei sukako 200 metų

Kaip ilgas buvo bulvės amžius, kol ispanai ją "atrado" savo užkariautoje Amerikoje, niekas nežino, bet Europoje bulvė šiais metais švenčia lygiai 200 metų jubiliejų, kai 1771 m. bado metais bulvės buvo pirmą kartą pradėtos valgyti.

Nors bulvės iš Pietų Amerikos į Ispaniją ir Angliją buvo atvežtos dar 16 šimtmečiu, tačiau ir jas buvo žiūrima kaip į kokias keistenybes ir per daugiau kaip šimtą metų bulvės vartotos kaip menkaverčiai pašaras gyvuliams. Kaip sveikas žmonių maistas bulvė minima tik nuo 1880 metų.

Moterys žada nuversti vyrų valdžią

New Yorke pasibaigė Amerikos moterų organizacijos N. O. W. (Nacionalinė Moterų Organizacija) 500 atstovų konvencija, kurioje buvo tartasi baigti karus ir įvesti taiką atimant iš vyrų valdžią, kadangi vyrai yra atsakingi už visus karus ir despotizmus.

Tos organizacijos pirmininkė Wilma Scott Heide spaudos konferencijoje pasakė, kad delegatės pasižadėjusios "baigti viso pasaulio karus ir įkurti žmonių bendruomenę, kurioje vyrautų feministinės humanistinės vertybės."

POEZIJOS LIGA

Mokytoja vieną dieną aiškina savo klasei apie poetą Miltoną, kurs buvo aklas. Sekančią dieną ji klasės paklausė, kas pamena vakarykščią pamoką apie Miltoną. Kokią ligą jis turėjo? "Žinau", šokosi vienas, "jis buvo poetas".

➔ Tauragės Klubas kviečia visus atsilankyti į gegužinę rugsėjo 12 dieną O. Bruzgulienės daržę, prie Liet. Tautinių kapinių. Bus gardūs valgiai ir gėrimai. Gros geras K. Ramanausko orkestras. Pradžią 12 val. (Pr).

LEISKIM

VAIKUS

LIETUVISKON MOKYKLON!

Help Keep Our Economy Strong
BUY U. S. SAVINGS BONDS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE SI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISU RUSIU DRAUDIMO AGENTURA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

MARQUETTE PARK AREA

6 room brick, 2 baths, built in oven and range. Air conditioned. Finished basement. 2 car garage. Patio.
BY OWNER
CALL GR 6-0006

LEMONTE — Savininkas parduoda 4 butų mūrinius apt. namus. Kaina \$58,000. Skambinti tel. 775-1163 arba 656-4654.

ELMHURST — BY OWNER

6 year old 3 bedroom brick & aluminum bi-level, wall to wall carpeting.
S & S. \$29,500.
834-4289

MORINIS 6 kambarių Marquette Parke arti mokyklos. Nauja kabinetai virtuvė. Nauja brangi vonia. Naujai įrengtas rūsys. Naujas garažas. Tel. 778-6916.

PARDUODAMAS

30 x 135' sklypas su 2 mašinų garažu ant jo geroje Archer ir Harlem Ave. apylinkėje. Išgristas skersgatvis. Rašyti: NAUJENOS, Box 178 1739 So. HALSTED ST. CHICAGO, ILL. 60608

4000 NORTH 8300 WEST

Asking low 40's. Beautifully landscaped. 6 Room Georgian plus Sun room. 3 bedrooms, 1 1/2 baths, Corner lot 56 x 135 & Garage. Wall to Wall Carpeting. NA 5-7509. BY OWNER.

NEAR 67-TH & PULASKI

4 bedroom brick. Modern kitchen and bath. Finished basement. 2 car garage. Upper 20's. BY OWNER 582-8313

A. TVERAS

LAIKRODZIAI IR BRANGINYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange istaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4096 Ashlar, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-9980

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 S. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapella 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA

Brangenybės, laikrodžiai, dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIEŲ S"

ČIA DOLERIS SAUGUS

4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas garo šildymas. Aluminium langai. Prie Maria High. — \$42,700.
PAVELDETAS didelis 5 1/2 kambary mūras, moderni kabinetai virtuvė. Naujas garo šildymas. Apie 40' lotas. 2 auto garažas. Gėlėnė tvora. Arti mūso ofiso. — \$21,000.

LIUKSUS 2 BUTŲ. 20 metų mūras. Radiant šildymas. Garažas. Puiški gatvė — blokas į pietus nuo parko. — \$41,000.

SKLYPAS 30' su garažu prie Marquette Parko. — \$10,500.

TVIRTU DU MŪRAI greta ant platus sklypo duoda \$1,400 pajamų kas mėnesį. Centralinis alyva šildymas. daug priedų, mažai takai už abu. \$47,900.

KAP NAUJAS 2 aukštų 8 butų mūras. \$14,000 pajamų. Dabar pirkite už \$76,800.

SVETKAS MEDINIS modernus viduj, graži gatvė, arti Maria HS., didelė šeimai ir pajamoms. Platus sklypas. \$18,600.

9 KAMBARIU MŪRAS. Patogi vieta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MORINIS, sklypas ir pastogė, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke. — \$38,000.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell. PUKUS BUNGALOW, įrengtas sklypas, garažas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave. — \$18,900.
MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.

3 BUTAI ir biurnio patalpa Marquette Parke.
VALDYKLA su namu ir visais įrengimais. — Judri vieta.

SIMAITIS REALTY

2951 WEST 63 STREET
436-7878

6 BUTŲ MORINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. — \$38,000.
LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilio mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$89,000.

16 BUTŲ, mūras, alumi. langai, šil. garų. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ta ir Talman. Tik \$79,500.

1 1/2 AUKŠTO 12 metų mūrinis, šiluma garų, centrinis vėsinimas, gražiai įrengtas rūsys, 2 auto garažas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$37,500.

2 PO 5 MORINIS. Nauja šiluma garų, aluminium langai, 2 automobilio garažas, Marquette Parke. Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUTŲ NUOMAVIMAS. Įvairūs draudimai

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4307 So. KEDZIE, CHICAGO
TEL. — 254-5551
4936 — 15th St., Cicero
Tel. 652-1202

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apšildymo įrangai nemokamai. Turu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ZUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

NAUJENAS

Lietuviai taip pat perka ir parduoda ir progas užsienio tikslams
NAUJENAS